

MB

67781

IGAZ MESTER

A' KI

TANÍTVÁÑAIT

IGEN RÖVID IDŐ ALATT,
MINDEN UNALOM NÉLRÜL
E G S E R R E
ÍRNI IS OLVASNI IS
MEGTANÍTTJA.

ÍRTA

A' MAĠAROK' HASNÁRA

SIMON ANTAL

Őszi Megekkéli Világi Pap, és A' M. K. Siket-Néma
Intézetnek Igazgatója. Vátsón 1807.

B U D Á N,

NOMTATTATOTT MAĠAR KIRÁLI UNIVERSITAS' BETŰVEL

1 8 0 8.

SIKETNÉMÁK ORSZÁGOS TANINTÉZETE
VÁC
1971

SIMON ANTAL: IGAZ MESTER

**Az 1808-ban megjelent mű változatlan
facsimile kiadása**

**Siketnémák Országos Tanintézete
Vác
1971**

MB 67.781

ORSZÁGOS SZÉCHENYI KÖN.VTÁR

1971 év A 7054 sz.

LELTÁRI SZÁM

R
2

Felelős kiadó: Angyal József
Készült a Főv. Szabó Ervin Könyvtár
sokszorosítójában xerox-rotaprint
eljárással. Terjedelem: 5 A/5 lv
Táskaszám: 71/440 Péld.sz.: 150

Siket-oktatásunk új mérföldkőhöz érkezett. Ósi intézetünk új tagozattal bővült. 1971. október 6-án avatjuk a halmozottan sérült gyermekek részére létesült iskolát, a Siketek Kisegítő Iskoláját.

Az iskola avatását megelőző napokban Nemzetközi Tudományos Konferenciát tartunk.

Ez alkalomból, valamint az első magyar nyelvű, a siketnéma oktatással foglalkozó munka szerzője, Simon Antal (1772-1808) születésének 200 éves évfordulójára adjuk ki facsimile kiadásban újra az Igaz Mester-t.

Az Igaz Mester-ben Simon Antal a világon elsőnek jelentette meg nyomtatásban az írva-olvasztás módszerét, évekkel megelőzve a nemzetközi irodalomban e módszer megalkotójaként számontartott Johan Baptist Grasert.

Simon Antal,
az intézet I. igazgatója, sz. Újfaluban (Györm.) 1772-ben ; meghalt 1808. aug. 30.

IGAZ MESTER

A' KI

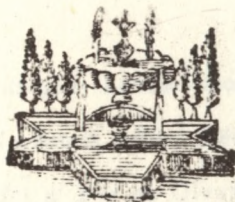
TANÍTVÁŇAIT

IGEN RÖVID IDŐ ALATT,
MINDEN UNALOM NÉLKÜL
É G S E R R É
ÍRNI IS OLVASNI IS
M E G T A N Í T J A.

ÍRTA

A' MAGAROK' HASNÁRA
SIMON ANTAL

Göri Megbéli Világi Pap, és A' M. K. Siket-Né
Intézetnek Igazgatója, Vátson 1807.

B U D Á N,

NOMTATTATOTT MAGAR KIRÁLI UNIVERSITAS' BETŰIVEL

Üres Óráimban a' Kisdedeknek mostani taníttatása Móját megvizsgálván; és az én Tanításom Móját az Olvasásban, azokéval égbe vetvén a' kik halló GERMÉKEKET oktatnak: azt találtam, hog' ők én tölem, és Tanítóimnak Munkáitúl ol' messze vagnak, mint az Ég a' Földtül.

A' közönséges Levelekben, és a' Némét Birodalomban ki adatott némel KÖNVEKben is ÉSRE vétvén, hog'án fol' a' Per az Olvasásnak Tanítása Mójától; azt tapasztaltam; hog' még eddig, főképen a' mi Magyar - Hazánkban vag' igen kevesen, vag'

talán senki sem tanította az Olvasást a' Természetnek igaz Útján, ide nem számolván a' Siket-Némáknak Tanítóit.

Ezen Okra nevezve iparkodtam az én Tanításom Módját rövideden a' Magyar Világ eleibe terjesztetni, egésersmind még mutatván azt is, hog' ugan ez én Tanításom Módja, az halló GERMÉKÉK tanuló Sobáiban is minden Botráncokzás nélkül, sőt még hálálhatatlan nag' Hasónnal bizvást bé léphet.

Ha ezen Munkátskának föltáiban, sőt mindjárt az Elein az Olvasó ezen Betúket sémleli e, g, i, n, s, t, z, még ne ütődjön; mert majd És. be fogja venni, ezóknak mind Hasnát, mind Valóságját, ha egéser által látja, hog' ezen Munkámnak Tárga nem egésebb, hanem hog' a' Betúket az ő valóságos, természetes Hangjokba öltöztessen, rólok az Álortsát levonjam; a' melben igen nehéz a' Kisdedeknek őket megésmérni: hog' ég rövid

vid Útat mutassak azoknak megtanulására, és az azokkal való élésre az Olvasásban: t. i. Könnebbségére akarok lenni ez által mind a' Tanulóknak, mind a' Tanítóknak: tehát égedül az Emberi-Nemzetnek Haşna a' Targ'a ez én Munkámnak.

Ha tehát Érdemes Ember-Társaimnál ezen Munkám Betsbe fog lenni, és iparkodnak e' sérent közölni másokkal az Emberi-Tudományoknak első Vonásait tişta Sívemből fogok örvendeni! Ha pedig az Érdemes Mağar Haza az én haşnos Iparkodásomat Kedvébül kizárondja; búsulni fogok ugyan emberi Szeretetbül kifüggestett Targomnak Elhibázásán; mégis mindazonáltal senkivel Perbe nem şallok, hanem untig meg fogok aval is elégedni, hog' legalább ezen rövid Úton Siket-Néma Ember-Társaimnak haşnálhatok!

Fusd által tehát keges Olvasó ezen Kisdéknek kedvező Munkátskát tsendes Elmével, és

ha

ha valami abban nem tetszik, jusson Eszèdbe, hog
talán te is írhatnál olat, a' mi nem minden Em-
bernek fogna tetszeni. Azonban arra vagon annì
Igazságom, hog' tóled megvárjam legalább tièta
Iparkodása' Helbe hagását

A' SERZŐNEK.

Országos Széchényi Könyvtár

AZ

AZ OLVASÁSNAK
KÖNNEBB ÉS HAMARÁBB VALÓ
TANÍTÁSÁRA
MÉGKÉVÁNTATÓ ELŐLESMÉRETEK

I R É S

1. §.

Semmit azok ellen nem sólok, a' kik a' Szent Írás Értelmére támaszkodván azt alítják, hog' az Isten az Embert mindjárt Teremtésekor eg' különös Nelvel felékesítette, az az, mindéneknek Nevezetét, a' melek előtte leg előser esmértesek voltak mint eg' az ő Sájába öntötte Nelvere ragasztotta.

De engedjek meg az íg' gondolkozók nékem is, hog' a' lelki Tehetségeknek melekkel az Isten az Embert megáldotta, ki fejtődzéséhez képest, ugyan azon Szent-Írás szerént alkalmasosan gondolkozhassak!

Az én Vélekedésem szerént az Első Emberben a' sólásnak Tehetsége egés' Mértékben megvólt, ug' hog' mihelezt annak Sükségét érezte, az az Gondola-

dolatit, Kívánságait mással közleni akarta, azonnal ol Hangokat adhatott magától, melyek az azokkal való Elés által másoknál is esmérététek, és a' Jóságoknak, Gondolatoknak Kijelentésére alkalmatossakká lettek. Hogyan is mondaná az Írás, hog Adam adott az Álatoknak Nevet, ha az Isten a' savaikat vele együtt teremtetten volna? hiszen akkor nem Adam, hanem az Isten adott volna Nevet az Álatoknak —

Képzeliünk bár magunknak eg vadon Sigetbe sotalan Germekeivel együtt sámkivettetett Anát, a' ki előbb hogsem Germekei a' Sólást megtanúlták volna ezen Világból kiköltözött: nem de addig azon elhagattatott Germekeknek eg különös Nélvre sükségük nem lésen, még más sükségeik nem saporodnak? Akor pedig on Kénen Kedvén ál azon magános Teremtéseknek olan Hangokra fakadni, a' minémük nekik leg jobban tetszenek a' Jóságoknak és Gondolatoknak Kijelentésére.

Íg vélekedhetünk mi az első Emberről is, hog ő sem volt kéntelen, ezt vag amazt a' Jóságot, Gondolatot íg vag amög nevezni: az az, a' Jóságoknak, Gondolatoknak Nevei vele együtt nem teremtettek; hanem ötet is tsak a' Sükség tanította azokra, és sábad Akaratjában állott azoknak Fcर्मálása.

Íg sármaztak minden Nélvek, melyeken beszélnek és beszéltek az Emberek. A' mindennapi Sükség volt minden Nemzeteknek Mestere az ő Nélveknek Koholásában, Öregbétésében és Tsinosításában, ug hog mennél több lett az ő Sükségek, annál nagobb lett az ő Savaiknak Sáma is.

És valóban nem tapasztaljuk e mi ezt, ha az Embéri Nemzetnek különbféle Népeit megtekintjük? Nem de azon Nép a' mel' kevésel megelégszik, kevés Savakkal is kifejezheti magát? Innéd vagyon, hog' a' mi Añai Nelyünkben ol' sok idegen Savak vag'nak; mert a' mi Öseinknek kevés volt a' Sükségek, kevés volt az ő Házi - Esközök, tehát az esméretlen Dolgoknak Nevére sem sorúltak mind addig, méglen más Európai Népekkel ösve nem keverettek, Házi Esközeikkel élni nem kezdtetek.

Valamint tehát a' Savaknak más Has'nok nintsen, hanem hog' azok által a' belső Gondolatok, Kévánságok, és a' sükséges Dolgok kijelentesse'nek; ug' mind addig a' Nelye valamel Nemzetnek elég tökéletes, még tsak azon Nemzetnek Sükségeit elegendöképen kifejezi: és tsak akkor lesen valamel tökéletes Nely héjañosá, ha a' Sükség saporodván azoknak Kijelenté'ére ug'an azon Nelyben kés Savak nintsenek.

2. §.

Ug'an azon Sükség a' mel' az első Embért, és az ő Maradékot a' Besédre megtanította, kén'tele-nítette végtére az Embéreket némel Jeleknek Kigondolására is, a' melek a' Besédet felváltsák, és maradandóvá tégék. Mert minden Beséd, a' mel' most mondatik ki, már Örökkévalóságba keveredik, és sokszor ug' bele keveredik, hog' onnéd semmi Módon az Embérnek Elméje vissza nem hozhatja, jelenvalóvá nem teheti azt: azaz: az Ember egés'en elfelejti.

Hog'

Hog' tehát a' mint mondtam a' Beséd fenmaradjon, né csak a' mind Időben mind Héiben jelenlévőknek legyen esmértes; hanem eg' Héiről más Héire küldethessén, Eständökről Eständökre tartathasson, sükség vólt a' múlandó Hangokat állandó Jelekkel fel-váltani.

Ezen Végre a' Rajzolatok, és más Emlékeztető Jelek, melek sokszor egész Történeteket ábrázoltak, tétettek közönségessé; hog' ig' azt a' mit az Afa az előtt az ő Fiával Sóval sokott közleni, már a' Maradvánok Semeikkel is láthassák, és az elmúltakat Elméjükbe vissza hozhassák.

De mivel azon Képek és Emlékeztetőjelek nem bírván olyan Terméséttel, hog' a' magános Hangokat is kijelentsék; hanem egész Savakat, egész Besédet, azaz: egész Történetet foglalván magokban, nem vóltak mindenkör és mindenütt az Embéri Gondolatok könnű Közlésére alkalmasok, ha mindjárt elegendők vóltak is. Azért mind addig nem hag'ta a' Sükség nügodni az Embéri Elmét, méglen olyan Jelekre nem talált, a' melek az egűgű és magános Hangokat is kipótolván, mindenféle Besédnek, mindenütt, és mindenkör ösve szerkesztésére alkalmasak lennének. Ilen Jelek a' Betűk, a' melek nem csak az egész Hangokat, hanem még az azokhoz ragasztott Sellt, Selet, Zúgást, Dongást, vag' Morgást is kijelentik.

3. §.

Ezen Betűk, vag̃ is, az egés és álati Hangoknak egűgű Jelei, a' mint az emberi Besédnek Hangjai egymás után következnek ug̃ rakattatván ösve, bizonyos Savakat ábrázoltak, ug̃ hog̃ vag̃ Festéssel, vag̃ Bémetsésekkel, Kő, Fa - Táblára, Bőr Darabokra tétették az Emberek a' magok' Besédjéket, és ig̃ a' Feledékenység' Torkából megmenthették azokat: Gondolatjaikat, Kévánságjaikat Kő, Fa, Vias, vag̃ Bőr - Táblákon küldhették Esmérőseiknek Attokfiainak.

De mivel némel Történetek, sēp és heles Besédék vag̃ Gondolatok több Heleken is óhajtva vétettek, az Írást saporítani kellett; az az ug̃an azon eg̃ Gondolatot vag̃ Történetet többser is szükség volt feljegyezni. Ennek Végrehajtására sok Idő, Költség, Fáradság, és Ember kívántatott, még is ez által a' Tűdős Világnak Elégség nem tétetett; holott vag̃ tsonkán, vag̃ hibásan estek meg az ilyen Leírások, az Íróknak t. i. vag̃ Vigáztalansága, vag̃ Tudatlansága miatt.

Ezen Fáradság, és a' Könnebségnek Kévánása megint mind addig nem haḡta az Embernek találmaños Elmjét nűgodni, méglen az ug̃ nevezett Nomtatást fel nem találta, és az által a' sok és fáradságos Írást meg nem könnyebbitette. Ig̃ sármaztak a' mi mostani Könveink, ig̃ saporodtak az Emberi Besédeknek, Gondolatoknak Párjai.

4. §.

Mind az Írásból, mind a' Nömtatásból az helesen Gondolkodók, és tulajdon Gernékeiknek Hasnát, Seréntséit Keresők közönséges Hasnot akarván hajtani Idő-föltával Iskolákat álitottakfel, melyekben a' Betűknek Esmérete, és a' Savaknak Olvasása taníttassék.

Tagadhatatlan Dolog az, hog' egész mind eddig az Iskolák az ő Tseljokat elérték: de sint' ug' tagadhatatlan az is, hog' húzomos és fáradságos Munkával jutottakel oda, a' hová egészes, és rövid Úton elérhettek volna.

De valjon mi ennek az Oka? Talán a' Tanuló Gernékeknek genge, és még éretlen Elméjek? Nem. Mert minden egészes, és Esévelbíró Gernékben vagón anní Erő és Tehetség, a' menní az Olvasásnak megtanulására sükséges. Hanem az itt a' fő Ok, mivel a' gernéki genge Erőre olan Teher köttetik, a' melynek Elviselésére tsak hosszú Idő alatt izmosodhatikmeg.

Ez sinte ug' történik, mint ha annak a' ki ég Font követ felemelhet, hog' azt valóban valaha fel-emelje, nehezebb Tehernek Felemelésében kellene foglalatoskodni.

Az első és sembetűnő Hiba tehát az Olvasásra való Tanításban az, hog' a' Természet' Rendje megfordíttatik, és előbb a' nömtatott, azután az írott Betűk vétetnek elő az Iskolákban. Mintha könnyebb volna a' Nömtatást, hog' sem az Írást majmozni! vag' nagobb hasna volna a' közönséges Életben a' Nömtatásnak mintsem az Írásnak! avag'

mint-

mintha a' Nomtatás volna az Írásnak Fondamentoma! holott mind könnyebb az Írást majmozni, mind nagyobb Hasznát is vessük a' közönséges Életben, mind pedig ő a' Fondamentoma a' Nomtatásnak. Az Írást kell tehát először az Iskolákban tanítani.

Más az, hog' mind eddig a' Gyermekek' Elméje a' Betűknek püsta Nevével kínoztatik, a' nélkül hog' ugyan azon tanulandó Betűket eg'szer'smind rajzolni is tanulnák: holott az Emb'eri Elme olyan Tulajdonsággal bír; hogy azt sokkal előbb megtanulja, a' mel'nél több Érzéken'sségek foglalatoskodnak. Innéd tehát ismét kitetsik, hog' az Gyermekeket az Írásra kellene fogni, mihe'lest tsak a' Betűk' Es-méretébe belekapnak.

5. §.

A' leg nagyobb akadál pedig, a' mel' a' g'enge Tanítvá'nyokat az Olvasásban hátráltatja az; hog' a' Betűket nem a' magok valóságos Nevén, hanem más Néven mintsem az Olvasásban elő jönnek tanulják nevezni. Ezen Hiba tsak ug' nevezet Más-salhangzóknak Tanításában követtetik. Majd tovább kifog tet'seni, hog' az emb'eri besédben Más-salhangzók nintsének.

Íg neveztetnek a' Más-salhangzók: Bé, Cé, Dé, eF, Gyé, Há, Ká, Jé, eL, eM, eN, Pé, Qú—Kú, eR, eS, eSZé, Vé, iksz! ipszilon!! Zé, eLipszilon, Gyéipszilon, eNipszilon, Téipszilon, Téés, Zéés, DéZéés.

Már most mondja nekem valaki, hogy ezen Betűk így ejtetnek az Olvasásközben, ha az hozzájuk ragasztott a, vag é, vag egész Sötágotskák mellett nem alnak, és én azt mondom, hogy tudatlanabb még Siket-Némánál, és hogy így beszélni megtanult Siket-Néma a' Betűk' Kimondásában Tanítója lehetne.

Nem igaz tehát, hogy a' Betűk a' feljebb megírt Mód szerint hangzanak; de az sem igaz, hogy úgy hangzanak, mint némelek vélekednek, a' kik az Olvasás' Tanulásán könnyebbíteni kívánván így ejtik a' Betűket, be, ce, de, fe, ge, he, ke, je, le, me, ne, pe, kve, re, se, sze, te, tze, ve, ksze, ipszilon, ze, lye, gye, nye, tye, tse, zse, dzse. Mert akár elöl akár hátul ragasztasson a' Betűhöz valamely idegen Hang, ha mindjárt az mindeniknél így forma is, csak ugyan így formán terhesíti az a' Sávok' heles kimondásának Megtanulását.

Mért taníttatnak tehát a' fiatal Germékek a' Betűknek olyan Nevezetére, a' mel nem valóságos? Mért ragasztatik a' Betűknek tiszta és természetes Hangjához más idegen és az Olvasásban elő nem forduló Hang? Azért, hogy még eddig az Olvasásnak Tanításáról mint valami tsekély Dologról úgy gondolkodtunk; inkább kizsoltuk a' fiatal Germékeket, hogy sem a' magunk' megérett Elméjét a' Könnyebbség' feltalálásában fárasztottuk volna. Azon voltunk t. i. hogy a' Germékek jó soká járjanak az Olvasó Iskolába, és a' Sülők többről több Költséget tegenek Germékeikre. Minden Betű tehát azon Néven taníttassék, a' minéművel elől fordul az Olvasásban.

Ezen Tárgnak Elérésére szükséges, hog' a' Tanító jól esmérje a' Sólóeszközöket, és tudja miképen használja ő azokat, midőn az Olvasás közben a' Betűket megnevezi. A' Sólóeszközök tehát ezek: a' Tüdők, Gége, Torok, Néldeklő, Nélv, Orr, Sájpadlás, Fogak, és a' két Ajak. Ezek formálnak minden Hangot, melet a' Beséd vag' Olvasás közben ejtünk. Onnéd származik, hog' némel Mesterek Tanítvániknak Selpességét, Hőbögését, és nehéz Besédjét meg nem tudják jobbítani, mert nem értik melik Hangra minő Sólóeszköz kívántatikmeg.

Hog' ezen Munkátskában semmi se hibázzon, mindenek előtt szükség, hog' eg' a' Magyar Nélvnek Leírására megkívántató ABé álltassonfel; a' melben se több se kevesebb Jelek ne légenek mint a' menni Hangok vag'nak a' Magyar Nélvben, a' hasonlalan Betűk, és az igaz Értelem ellen való Jelek abbúl kiírtassanak.

Az én Vélekedésem szerént, (a' melet kés' vag'ok mind Sóval, mind Írással is a' tudatlan és feneketlen Ellenvetések ellen védelmezni) a' Magyar ABében csak ezek a' Betűk vag'nak: a, á, e, é, i, í, o, ó, u, ú, ö, ő, ü, ű. Ezek jelentik a' fő és egész Hangokat; a' Sellöt, Selet, Sišsentést, Dongást, Zúgást, vag' Morgást pedig ezen Betűkkel jelentjükki: b, d, f, g, gy, (jobban g) h, j, k, l, ly, (jobban l,) m, n, ny, (jobban n,) p, r, s, sz, (jobban s,) t, ts, tz, (jobban ts,) ty (jobban t, v, z, zs, (jobban z,) ide lehet még felesleg

leg írni a' dzt is. Tehát a' Magyaroknál csak 21 Formája van a' Betűknek, a' többi csak külömböztető Jel.

Hog' a' Tanítás közben ezen ÁBében előforduló némel Betűknek Magarázatjában Időt ne töltsék, itt fogom ezen ÁBének Valóságátis Hasznátis megmutatni; kérlek tehát keges Olvasó jól Ésbe vedd a' mit mondandok, ne hog' okajmon vigáztalanul általfutván a' Sembetűnő Igazságot heltelenül megvessed.

1.) Az úg' nevezett Magánhangzók között háromféle E, Betű semléltetik e, é, é. Különösnek láttathatik, és talán némeleknél hasonlatannak tetszik az é, De ha a' jelek a' Betűkre azért tétetnek, hog' azok által a' Betűknek elváltozott, és különös Hangja jelentessen ki, épen nem kételkedem hog' kiki által fogja látni az ére tétetett Pontnak mind Hasznát mind Sükségét. Mert ha az hoßsú, vag' is fellebbemelt Hangoknak kijelentésére sükséges a' Betűk fölibe tétetett Húzás; tehát mivel a' Magyarok Sájában az é Betű háromféleképen hangzik, sükséges hog' azt háromféleképen írja is Papirosra; mert máskép senki az Idegének közül a' ki Nelvünket tanulni akarja, helesen olvasni nem fog. Íg külömbözés nélkül fog maradni: *nem, Nem, fen, és fen, mentek, és mēntek, tettek, és Tettek, fentek, és fentek* és még más száz ilenféle Savak, melyek ha jól ki nem írnak az Idegének Sájában vag' ellenkezően, vag' nevetsége en fognak hangzani. Tehát ezen Betűnek é Sükségét csak az nem látja, a' ki vag' nem akarja, vag' egészen oktalan a' Magyar Nelvben. Ennek Sükségét én előttem már

Dugonits

András keges Iskolabéli Pap, és a' Pesti Univer-
sitásnál a' Tudákosságnak érdemes Tanítója meg-
esmérté, tsak hog' a' Pontot nem javasolta.

2.) Az is néméleknek vissza tetszetik, hog' az
ÁBét megtsonkítottam. De minek az én Kezemén
hat, vag' hét Új ha öttel is untig béérem? Ha té-
hát az én ÁBém elegendő a' Magyar Hangoknak
lerajzolására, valóban nints jó Dolgunk, ha az ha-
sontalan Betűket vag' védelmezzük, vag' azokkal a'
Germékeket kénozzuk. És valóban nem nag' bal-
gatagság é a' *tz* (tš), *kv*, és *ks* helett, melek
az ÁBébe feltaláltatnak különös Betűt firkálni, és
firkáltatni? Hát a' *ts*, és *zs* (ž) helet mért nem
gondolunk még más Betűket is ki? hisen olan Jus-
sal lehetne ezt tselekedni a' milennel a' *c*, *qu*, és
xet megtartjuk; akkor ostan majd még gazdagabb
lenne az ÁBénk, és a' Tanulóknak eg' Pár Betű-
vel a' Kínjok šaporodna!

De azt mondja talán valaki; hog' az említett
hasontalan Betűket az Idegèn Šavak miatt šükség
megtartani. Oh ha ez heles Ítélet tehát írjuk a' Né-
met *jt* és *w* is, a' Görög *φ*. Šval eg'ütt a' Ma-
gar ÁBébe, hisen ezeknek is Hašnát vehetnénk,
az Idegèn Nelvbül költsönözött Šavainkban. Én ug'
ítélem hog' ha eg'ser Lakhelet adunk az Idegèn Ša-
vaknak a' Magyar Šavak között, teg'ükmeg nékiek
azt a' Betsületét is, hog' Magyar Ruhába járhassanak.

Ug' de az egész ÁBét a' Magyarok a' Deákok-
túl költsönözték! Nints külömben. De valon nem
tseleksem é én okosan, ha, másnak a' Köntösit ma-
gaméva téven, azt testemnek befödésére igen hoš-
sunak, és bönek találván abból elvágatok, és ki-

vétetek. Nemde minden Ember méltán kinevetne, ha azt mondanám, hog' azért hordozom ol' bőven, és azért húzom magam után a' földön, mivel az ez előtt nem az enim volt. Hát mért nem volna szabad és illendő a' Magárnak a' magáévá tett bő ÁBéből az hasonlatlan foltokat kivetni, és Nelvének Hangjaihoz egésgetni?

3.) Valamint az ösvetett Hangoknak kiírására, ha már minden egész Hangnak az ÁBébe tulajdon Jele vagyon, hasonlatlan ismét különös egész Jeleket ki koholni, ug' még nagyobb illetlenség az, midőn az egész Hangnak kiírására két ellenkező Hangot jelentő Betűk ragaſtatnak össze. Illenek az ly, gy, ny, ty, és ezekről eg' keveset!

Kiki tudja azt, hog' az y, a' Magyaroknál nem Betű, hanem tsak lágító Jel: ha tehát tsak Jele az Ellágúlásnak, miért írjuk Betű' Képibe? és valóban ha Öseinket nem követjük az ilen forma Írásokban: *eo*, *saas*, *meez*, *zuuz*, hanem ezeket, és más ileneket ig' írjuk: *ő*, *sás*, *méz*, *zúz*, azért, mert látjuk, és jónak ítéljük, hog' ugyan azon eg' Hangnak Változása könnyebben és helyesebben eg' Húzás által kiíratathatik: miért nem tselekessük ezt ezekben is gy, ly, ny, ty, hisen a' józan És mondja, hog' ezeket a' Betűket *g*, *l*, *n*, *t*, a' Kisdedek előbb megtanúlnák, és a' mint majd kifog tetſeni azokkal könnyebben is olvasnának. Azon megfordított görbe Vonást azért vettemfel, hog' a' Nomatásban sok Bajt ne okozzak: azért tesem pedig a' Betű fölibe, hog' ne Fogatkozást jelentsen mint az *a* mellé tétetett vissza fordított ' ig' a'. Mert itt nem hibáz semmi Betű is, hanem tsak a' Betűnek meg-

megváltozott Hangja jelentetik. Innéd tehát ki tessék, hog' a' hasonlatlan ynak is kikell a' Magyar ÁBébül maradni.

4.) Valamint pedig a' gy, ly, etc. nem két Hangot, hanem csak eget jelent, és azért csak eg Betűvel is kell azokat írni, s'inte ug' mivel az sz, ss is csak eges Hangnak a' Képei azokat okosabban csak eg Betűvel írhatnánk ig': s, z, ezen utolsót még Germekkoromban már ig' írtam, és sokaktúl ig' írni láttam, és most vessem Ésbe, hog' ckosan tselekettem. Mert a' mint majd alább kifog tesseni minden Ok nélkül igen zabolátlanul választotta őket az első Szerzője a' Magyar ÁBének, mivel azok azt az egűgű Hangot, melet nekik tulajdonítunk sohasem ábrázolhatják, holott az snek, és znek egmással még nem egezö Hangja lévén, ösvéiett Hangnak inkább, hog'sem egesnek Képét viselhetnék. Ezeket is könnyű lésen a' Nömtatásban megváltoztatni: a' mit ha nem mondanék is kiki által láthat.

Ezék volnának tehát az én ÁBémhez való szükséges Ésrevételeim, meleknel ha valaki még többet kíván, akár Sóval, akár Írással kérdezzenmeg, és én teljes Örömmel fogok szolgálni. S'intug', ha valamel Nehézség, vag' Homálosság adná magát elő az alább írt Betűhangoknak Magyarázatjában (mert az Hangoknak Mivóltát nehéz Írással értelmesen fejtegetni) Szerentsémnek fogom tartani ha bővebb, vag' talán világosabb Magyarázatommal a' Magyar Nelv Símíttásán iparkodó Hazámfiainak kedveskedhetek, főképen ha ez által Magyar Kisdedeinknek tudományos Terhét megkönnebbítheim.

Tsak azt az éget kéreink magamnak, hog' a' ki ezen Munkámat nem érti, talán mivel soha a' Siket-Némáknak Tanítását nem vólt Szerentséje látni, és tapasztalni, az Ítéletét hagga azokra, a' kik a' Dolgot jobban értik, tapasztalták, és a' Tanításban forgottak; mert jobb az Ítélettétellel oda haza, mintsem hóltautánis valaha vag' Ségenbe vag' Hazugságba maradni. Tsak azt az Igazságot tart-
 tsuk Semeink előtt, hog': Nem minden tanúlt Emb-
 ber alkalmas mindenre, még az Olvasásnak Ta-
 nítására sem. De menjünk tovább.

7. §.

Mivel minden Tanító tudja, hog' az új neve-
 zet Magánhangzók miképen mondatnak ki sük-éga-
 telennek gondolhattam volna azok' Kimondásának
 Magarázatját. De mivel ezen Munkátskának Tár-
 ga az, hog' a' Betűknek igaz Kimondását tanítsa, nem
 lésen talán unalmas, ha a' Magánhangzóknak vag' is
 Fő- Hangoknak Kimondása' Módját ide írom. Lé-
 gen tehát:

1. Ha az Emb-er a' Torkát, és Sáját egé-
 sen eltátván, a' Nélvét pedig termései Fekvé-
 siben meghagván a' Gégén Hangot ad azon-
 nal kimondotta a' Besédnek első Főhangját, a'
 a. mel ezen Jel által (á) jelentetikki az Írásban. —
 Ha pedig a' Nélv ég keveset hátra húzódik,
 és a' Gökerénél megkeménítettik az Hang, mel
 a' Gégéből kijön tompa lésen, és ég írat-
 a. tatik: (a.)

2. A'

2. A' Nélv természetesi Fekvésében megmaradván, a' Sáj felénire bezáróttatván a' Torokkal együtt, a' Gégén kibotsájtott Hang második lésen a' Sólásban, és ezen Jel által íratatik (é.) Papirosra. — A' Sáj Nélvel együtt a' mostani Fekvésben megmarad, de a' Torok jobban megnílik mikor ezen Jelet (è.) kiakarjuk mondani. — Ha pedig a' Nélv Gökere a' Torkot még jobban megnítja, tehát ezen tompa (e) fog hallattatni.

é.

è.

e.

3. A' Sáj csak nem egészen elzáróttatván a' Nélv ég vékon Tsatornátskát formálván a' Torkon a' Hang igen vékonyan ereztetvén által az harmadik Főhang hallatik, és ezen Betű által (i.) tétetik Sem elejbe. — Ha a' Torok égkevéssel több Hangot botsájtki, tehát a' tompa (i.) hallatik.

i.

i.

4. Ha a' Nélv hátra vonódik, és a' Sáj közepén függőbe tartatik, a' Torok pedig mint az (á.)nál úgy megnittatik, tehát a' negedik Főhang fog hallatni, ha az Ajakok a' Sájön gömbölkü Lukat formálnak, és ezen Jel által (ó.) rajzoltatik. — Ha pedig a' Torok az (á.) Betűnek állását veszi, tehát akkor a' tompa (o.) fog hallatni.

ó.

o.

5. A' negedik Főhangból azonnal az ötödik lésen, ha az Ajakok megtsútsoséttetnek, és a' fölemelt íg íratatik (ú.) a' tompa pedig íg (u.)

ú.

u.

6. Ha a' Nélv és Torok az (é.)nek, vagy (e)nek Kimondására áll, az Ajakok pedig (ó)ra

vaĝ (o)ra gömbölétetnek, sármazik az hatodik
ö, ő. Főhang, a' mel' íĝ (ö) vaĝ íĝ (ö) íratik.

7. Ha a' Nelv és Torok az (i)nek vaĝ (i)-
nek Kimondására ál, az Ajakok pedig (ú)ra
vaĝ (u)ra tsútsosétatnak, sármazik az hetedik
ű. ü. Főhang, a' mel' íĝ (ű) vaĝ íĝ (ű) íratik.

Ezen Jelek tehát azok, a' melek a' Fő-
Hangokat ábrázolják, és tsak ezeknek adatott
tišta, és egész Hang. Ném jól neveztetnek pe-
dig ezek Magánhangzóknak, mert a' többi Al-
hangokis, melek a' többi Betűk által rajzoltat-
nak, jól lehet nem tišta és nem egész Hangok,
mégis mind *Magánhangzának*, azaz: semmi más
idegen Hang nélkül nem sűkölködnek, hog'
kimondathassanak. Ezt mindjárt megfogom
mutatni.

8. §.

A' Tanító, hog' az Alhangokat, jeĝző Be-
tűket Istenigazába, és minden Elmekénzás nél-
kül taníthassa, tanuljamég minő álásban kel-
lessék lenni a' Sólóesközöknek midőn, ezt vaĝ
amazt az Alhangot kiakarja mondani. Vigáz-
zon tehát következendő Magarázatomra, mel-
bűl elegendőképen megértheti mi légén a' Ne-
ve minden Betűnek; ha az e a' mire őket a'
régí Tudatlanság Bérmalta? Légén tehát

- b. 1. Ezen Betű (b.) azt jelenti, hog' az Aja-
kok ösvetevődjenek, a' Torokból Hang adassék,

a'

a' mel' mivel a' Sáj bévan zárva, hamar el-
eñésik, és az Ortsát fölfújván genge Sellővel
elűntja az Ajakokat.

2. A' (p.) ismét az Ajakoknak Ösvetevését p.
jelenti, és még hog' midőn azok egymástól el-
válnak, minden Előhang nélkül Sellő rokan-
jonki a' Sájból; tehát ennél belől a' Sájba
semmi Hang sem adatik.

3. Ha a' (d.) Betűt valaki jól kiakarja mon- d.
dani, tehát tege a' Nélvét a' felső Fogaknak
Hátamögé úgy, hog' a' Sájból semmi Sellőt se
ereszsenki, a' Torok Hangot adjon a' mel' ké-
tség kívül hamarabb elfullad még mint a' (b)-
nél, mivel itt kisebb az Ürege a' Sájnak a'
melben a' Hang támad; a' Hangnak Elfúlladá-
sa után a' Nélv a' Fogaktól elválk, és a' Sáj-
ból eg' kevés Sellő botsájtatikki.

4. A' (t.) Betűnél szintűg a' Nélv a' felső t.
Fogak után nomattatik a' Tüdők' Selet ipar-
kodnak kifújni, és ezen Iparkodás közben hirc-
telen elvevődik a' Nélv a' Fogaktól, és a' Sél
a' Sájból kirohan.

5. A' (ty) vagis (t.) úgy mondattatikki, ha t.
a' Nélvnek Közepe a' Sájpadlásnál zárja el a'
Sáját, a' Hege az első Fogak Hátamegké legör-
bűlvén, és midőn a' Tüdők iparkodnak magok-
ból Selet kifújni, a' Nélv a' Sájpadlást hirc-
telen elhagja.

6. Az (f.) azt jelenti, hog' a' felső Fogak f.
gengén az alsó Ajakhoz érteszenek, és azok kö-
zött Sellő fújattassonki.

7. Ha

- g. 7. Ha a' (g.) Betűt kiakarom mondani, előbb a' Torkomat a' Nelvem' Gökerével egészen elzárom a' Gégémet, igen röviden és mint-eg elfűjtva hangoztatom, azután a' Nelvem' Gökerét eg' kis Sállóval lelapítottom. Inned kitetszik, hog' ezen három Betű (b. d. g.) egymásközött Afafiak, tsak hog' a' (b)nél az Előhang legbo'ssabb, a' (d)nél már rövidebb, a' (g)nél pedig legrovidebb.
- g. 8. A' (gy.)—(g.) ug' mondódikki, mint a' kemén (g) tsak hog' a' Nélv Gökerétül fogva egés Közepéig a' Sájpadlást megfekszi, és a' Hege az alsó Fogak után legörbül.
- k. 9. A' (k.) ug' mondomki, midön a' Torkomat a' Nelvem Gökerével elzárom, a' Tüdömet a' Sállóadásra ingerlem, és az Eröltetés közben hirtelen a' Nelvem' Gökerét lelapítottom, hog' a' Sálló a' Tüdömből kijöhessen.
- h. 10. Ezen Betűt (h.) ug' mondjukki, ha egészen kiült Torokkal lehelünk.
- j. 11. A' (j.) ug' mondatikki mint az (i.), tsak hog' az (i)nek ti'sta Hangját Sállal keverjük ösve, és mint eg' Dongásra változtatjuk.
- l. 12. Az (l.) azt jelenti, hog' a' Nélvnek Hege a' fölső Fogak után fölgörbétessén, a' Torok nítva lévén a' Gége Hangot adjon, a' mel' a' Nélv mellett mégénki a' Sájbúl.
- l. 13. Az (ly.)—(l.)nél a' Nélv' Hege az alsó Fogakhoz legörbül, és tsupán tsak a' Közepé érimég a' Sájpadlást, de ug': hog' a' Gégén kijövä Hangnak két felöl Utat hag'gon.

14. Az (m.) Betű kimondatik, ha az Aja- m.
kok mint a' (b)nél össze csukodnak, az Orr ki-
mlik, és hangzik.

15. Az (n.) hasonló az (m)hez, csak hog' n.
a' Sáj kimlik, de a' Nélv fölemelkedik egész a'
felső Fogak után, és annak Séle köröskörül a'
Sajt elzárja, és az Orr hangzik.

16. Az (ny) — (ñ)nél nem a' Nélv' Kari- n.
mája, hanem annak Középe lapúlfol a' Sáj-
padlásra, a' Vége pedig az alsó Fogak után
legörbűl, és az Orr hangzik.

17. Az (r.)nél a' Nélv úgy tétetik mint az r.
(o)nél, de nem nómódik olyan erősen a' Sáj-
padláshoz, és az Hang nem az Orron bortsáj-
tatik, hanem a' Torkon, a' mel' a' Nélvnek
Hegét Remegésbe hozza, és olanná válik, mint
a' Góla'knak Kerepelések, vag' a' Kutaknak
Morgása sokott lenni.

18. Az (sz.) — (š.) azt jelenti, hog' a' Nélv
midőn a' Fogak egymást megérik úgy fekűgön,
mint az (á) Betűnél, a' Tüdők pedig az Hang
helett Selet adjanak, a' mel' a' Fogak között
kiűrődik. Tehát az (sz) nem ösvetétetett Han-
got jelent, hanem csak egész Selet. Miért nem
írjuk tehát egész Jellel is íg' (š)? Hiszen íg' rö-
videbb volna az Írásunk és értelmesebb is. A'
kik a' (c) Betűt védelmezik, azt mondják a'
többi között, hog' minek írának ők több Betűt
ha éggel elvégezhetik, és nem gondolják meg,
hog' a' (c) mindég két Hangnak Képibe jár, a'
melek már az ÁBébe felvagnak jegezve, tudni-
illik: (t.) és (sz) Betűk által; nem gondolják-

még,

még, hog' mikor a' Šavakban (sz.) t' írnak mindég a' magok' tulajdon Šájokból ítéltet-nekmég, mert ég' Jel helet (š.) hasonlatánul kettőt írnak, és ol' heletenül, mintha az (š.) helett (sx) vag' (sr)t írának, és ug' monda-nákki mint most az (sz) šokjuk kimondani. Mert majd megfogjuk a' (z.) Hangjából ta-nulni, hog' (sz.) ug' nem tésen (š.) mint hog' (sx.) nem tésen.

ts. 19. A' (tz.) jobban a' hibás Kimondás še-rént (tsz.) de természetesen (tš.) ug' mondatik-ki, ha a' Nelv a' (t)nek Kimondására késít-tetik, azomba pedig hirtelen a' (t.) helett (š.) mondatikki, azon a' (t.) Kimondására való I-parkodás (š)nek az Hangjává változik. Ezen két Betű (tš.) azon kettős Hangnak Jele, melet a' (c.) Betűnek kellene ábrázolni.

s. 20. Az (s)nél tsupán tsak az a' Változás esik, hog' a' Nelv, midőn a' Fogak között Sél sűrődikki, nem ug' ál mint az (š)nél, ha-nem az Hège ég' keveset fölgörbűl, hog' a' Sél šabadabb Útat kapjon a' Fogakhoz.

ts. 21. A' (ts.) midőn kimondódik, akkor a' Nelv ug'an (t)re ál, de hirtelen (s)nek Kimon-dására rántódik, és ig' sármazik azon öšveté-tet Hang, a' melnek Kiírására ezen két Be-tűt (ts) ol' okosan válaštottuk, hog' ennél jobb öšvetett Betűnk nintsen. Valjon miért nem veš-šük bé ezen két Betűnek Kijelentésére is az (c.) Betűt? Hišen a' Deákoknális a' (c)nek két Hangja van, és az Olašok ug'an tsak ezen Be-tűk helett (ts.) élnek vele. — Azok a' kik ezen Šava-

Šavakat Tšigán, Tšérna, tsak, tsók, íg írják: Czigán, Czérna, csak, csók, a' Megtsáfolást még nem érdemlik, sőt Botsánatot érdemlenek, mert nem tudják mit tselekesnek.

22. A' (v) Betúnél épen úg² álnak a' Fogak és Ajak mint az (f)nél, tsak hog² a' Šel-lő helett, Hang sűrődik ki a' Fogak között. v.

23. A' (z)nél úg² álnak a' Sólóesközök, mint az (s)nél, de a' Šel helett Hang jön ki a' Fogak közül.

24. A' (zs.)—(z)nél ismét úg² álnak a' Sólóesközök mint az (s)nél, de a' Šel ismét Hangra változik.

25. A' (dz) úg² mondatik ki, mint a' (d) dz. és (z), tehát ide a' Magarázat nem is szükség.

A' (z)nek és (s)nek Magarázatjából nyilván kitetszik, hog² ezen ösvétetetett Betű (zs) azon Hangot nem ábrázolhatja, a' melet jelent a' (z) Betű, mivel az nem ösvétett, hanem egűgű keménebb Zúgás.

Ezekből nyilván kitetszik, hog² a' (qu) mindég (kv), az (x)t pedig (ks) váltjafel a' Magyar Besédbe, és azért Oktalanságis a' (qu.) és (x)t megtartani. Némel Tanítók azt mondhatnák még nekem, hog² ha a' GERMÉKÉK a' (c.) (qu.) (x) és (y.) Betűket épen nem tanulják, tehát, ha olyan Kőnv, vag² Írás akad a' Kezékbe, a' melben ezen Betűk előljönnek, majd el nem tudják olvasni azt. zsor. Hog² az Írásból mindjárt Ésbe vegék az Idegen, és Tulajdon Neveket Sükség hog² a' (c.) (qu.) (x) és (y)nt

még-

megtanulják. 3sor. Ha ezen Betűk gy, ly, ny, ty, sz, tz, zs, így íratatnak: g, l, n, t, s, ts, z, majd eg Magyar Könyvet sem tudnak olvasni, mivel még most azokban ezen Betűk így nem álnak.

Én ezekre azt felelém íser. Ha a' Gernéknek olan SÓ akad a' Semébe, a' mel (c.) (qu.) (x) vag (y)nal íratott, majd megfogja a' Tanítót, vag már Tudósabbakat kérdezni, mit jelentsenek azon esméretlen Betűk, és így minden Vesődség nélkül megfogják azoknak Értelmeket tanulni. 2sor. Ha a' Beséd közben nem Sükség, hog az Idegen Savaknak megésmértetésére mindég megmondjam, hog most (c)vel, (qu)val, vag (x)el besélek, miért volna az, az Írásközben is sükséges? Azután se Tsitsero, se más engemet nem kötelezhet, hog én az ő Nevét így vag úgy írjam, tsak hog ha Magyarul írom is, ha olvastatik, úgy hangzék. mintha Deákul írtam volna. 3sor. Nem képzelhetek magamnak olan ostoba Tanítót, a' ki, midőn a' g, l, n, t, s, ts, z Betűket tanítja, egser'smind meg ne magarázná, hog ezek, ezen Betűk helett: gy, ly, ny, ty, sz, tz, és zs. íratatnak, és hog a' mostani Könyvekben a' régiekkal együtt még az utolsó Mód szerint találtatnak. Minden bizonnál ha a' Tudósok attúl tartottak volna, hog azon Jobbétások, meket az Írásban tettek az akori, vag régiebb Könyvekben fel nem találtatnak, minden bizonnál mondám még

most

most is megvólna az Írásunkban az (aa.) (ee.) (ó.) (ú.) (ó.) (ú.) ch, cs, cz, és több ilyenek, sőt a' régi Betűknek idomtalan Formája sem változhatott volna, né hog' a' régi Írásokat, és Könveket olvasni né tudjuk!

Úg' gondolom, hog' minden Betűhez, avag' is inkább minden Hanghoz, Sélhez, Sellőhez, Lehelethez, Sisséntéshez, Dongáshoz, Zúgáshoz, vag' Morgáshoz etc. megkévántatott Álását a' Sólóeszközöknek elegendőképen, és a' mint Írás által lehet értelmesen is feljegyeztem. Azokból tehát az okos, és magát könnyen megtaláló Tanító a' mik mondattak már maga is ki gondolhatná, hogyan kellessen az Olvasást tanítani; de hog' a' Dolgot még jobban megvilágosítsam, még eg'szer minden Betűt felvések; és már Sótágokban foglalva, a' mint az Olvasás megkévánja fogom őket megmagarázni.

II^{dik} R É S

1. §.

Mivel a' Főhangok á, a, é, è, e, í, i, ó, o, ú, u, ő, ö, ü, ü, a' Savaknak Elevenítői, azért ezeknek igaz Kimondására leginkább kell vigáznunk; ezekkel kell a' többi Hangokat egbekaptsolni, ha azt akarjuk, hog' Savak súljenekki belőlök: Lássuk tehát minden Alhangot, miképen ragaſtatik öſve a' Főhangokkal, azaz: miképen kell olvasni.

b. 1. Ha a' (b)vel akarunk olvasni, tehát az Ajakinkat öſvetessük Gégénket hangoztatjuk, és az Ajakinkat az Hang elnítván azonnal a' (b) után áló Főhangot kimondjuk, p. o. bú, bö. Ha pedig a' Főhang közül eget előbb mondunkki, tehát még minekelötte a' Főhang elfog' Ajakinkat öſvetessük, és ismét eg' kevés Sellötskével elnítjuk p. o. eb≡ bab, báb. búb.

p. Ha (p.) fordul elő az Olvasásban, tehát ismét öſvetessük az Ajakinkat, és midön a' Sél mel a' Tüdőkből fújódikki, az Ajakokat elnítja, azonnal az utánna áló Betűt kimondjuk. p. o. pá pa, pi pa. — Ha a' Főhang előlál, tehát a' Főhang' Kimondása után az Ajakok azon-

azonnal ösvetevődnek, és eg̃ keménke Sellovel elnálnak. p. o. ép, pép, pap.

3. A' (d)vel ug̃ olvasunk, ha minekutánna d.
Nelvünket a' felső Fogak után ug̃ oda nomtuk,
hog̃ jóllehet a' Sáj nitva van, még is abból se
Sél se Hang ki nem mehet, a' Gége hangzik,
és a' Hangnak Elfulladásá után a' Nelv a' Fo-
goktól elválván, azonnal az utánna álló Főhan-
got kimondjuk. p. o. de, dob. — Ha pedig a'
Főhang után mondjukki a' (d), tehát még a'
Főhang tart, mikor már a' Nelt az említett
Helre fölgörbétjük, és a' Főhangot minteg̃ el-
fojtjuk, azután pedig a' Nelt a' Fogaktól is-
mét eg̃ kis Sellotskével elvessük. p. o. ad,
ad-a, id-e.

4. Ha (t.) Betűvel akar valaki olvasni, t.
hát tegye a' Nelve' Hegét Sájeltáva ug̃ a' felső
Fogak után, hog̃ a' Sájból semmi Sellot se bo-
tsássonki. A' Tüdők iparkodjanak Selet adni,
és ezen Iparkodás közben elvételven hirtelen
a' Nelv a' Fogaktól a' következő Főhang
kimondódik. p. o. tē, ti, tó, tú. — Ha pedig
a' Főhang ál elől, tehát annak Kimondása u-
tán emelkedik a' Nelv a' felső Fogak után, és
ismét onnéd elvételven eg̃ kis Sellotske botsáj-
tatikki a' Sájon. p. o. üt, öt, üt.

5. A' (t̃)vel épen ug̃ olvasunk mint a' t̃.
(t)vel akár a' Főhang elől, akár utól ál, tsak
hog̃ ennél a' Nelv' Közepe zárjael az eltátott
Sáját, és annak Vége az alsó Fogakhoz gör-
bül. p. o. a-ta.

- f. Az (f)el könnyen olvasunk, ha a' felső Fogainkat az alsó Ajakinkhoz értetjük, és azok között az utánna álló Főhangra Sellőt fűjünk. p. o. fa, fö, fű. — Megfordítva pedig a' Főhang után értetjük Fogainkat az alsó Ajakhoz és Sellőt sűrűnkki rajtok. De így a' Magyar Szavakban talán sohasem is jön elő az (f.) ha ezt a' Savat *nafka, naskán* kivessük
- g. 7. A' (g.) úgy köttetik össze a' Főhangokkal, hogy először a' Nélvnek Gökere a' Torkot elzárja, azután a' Gége hangzik, a' mel' Hang hamar elfullad, mivel kevés üres Hele vagyon, azonban a' Nélv' Gökere megsabadítja a' Torkot, és az utánna áló Főhang kimondatik. p. o. gá-ga, gé-ge, gu-ga. — Ha pedig a' Főhang mondódik előbbki, tehát még a' Főhang hallatszik, a' Nélv' Gökere elzárja az Utját, azaz: elfűjtja azt, és eg' kevés Sellővel ismét a' Torok megűlik. p. o. ág, ég.
- g. A' (g)vel szinte úgy olvasunk, csak hogy a' Nélv' Közepe zárja el a' kiűtött Sajat, midőn a' Gége hangzik, és a' Nélv' Hege az alsó Fogakhoz legörbűl. p. o. ag, ag, eg, ig, ug, üg.
- k. A' (k) úgy mondatik a' Főhangokkal, ha a' Torok a' Nélv' Gökerevel elzáródván, a' Tüdők Selet akarnak kifűjni, azonban a' Nélv' Gökere lelapúl hirtelen, és a' (k) után áló Főhang kimondatik. p. o. ká-ka, i, kő. — A' Főhang mondatván pedig előbbki, tehát annak Elenés-te után záródik el a' Torok, és ismét mindjárt megűlik eg' kis Sellővel. p. o. ék, ok, ök.

10. A' (j)vel akkor olvasunk helyesen, ha az j.
(i)nek tista Hangját Séllel kevervén ösve, ab-
ból Zúgást tsinalunk, és a' Sánkat a' követ-
kezendő Főhangra tátjukel. p. o. jó, jő, jú. Ha
pedig elősér Főhangot kell kimondanunk, té-
hát annak Kimondása után hallatik a' zúgó (i.)
Betű. p. o. éj, új, újj.

11. A' (h)val igen könnyű olvasni, Ha a' h.
Főhangra minteg rálehelünk. p. o. ha, hó.
Megfordétván pedig a' Sótágot a' Főhang után
lehelünk. p. o. áh, óh.

12. Az (l) Betűvel úg olvasunk, ha a' Nel-
vünk' Hegét a' felső Fogak után görbétjük a'
Sánk nítva lévén, a' Nélv mellett Hangot a-
dunk, és azonnal Nélvünk olan Álásba hel-
heztetik, a' minémút kéván a' Hátúláló Fő-
hang. p. o. le, lő, lö. Ha pedig előbb a' Fő-
hangot mondjukki, tehát annak mind addig
hangzani kell, még tsak a' Nélvnek Hegét a'
felső Fogak után nem emeltük. p. o. al, ál,
el, él, ól, öl, ül.

13. A' (l)lel sántúg olvasunk mint az l.
(l)lel, tsak hog itt a' Nélv' Hegé az alsó Fo-
gak után legörbül, és a' Középe érimég a' Sáj-
padlást eg kevesé, és azon Főhang, a' mel
kimondatott a' Nélv mellett, két felöl jönki a'
Torokból. p. o. il, ol. Eg Mağar Šavunk sints,
a' mel (l)lel kezdődne, ha tsak ezen eget-
len eg Šavat luk, vag juk, luknak íni va-
lakinek nem tetsene; a' mivel én most nem
gondolok, mivel tsak azt mağarázom, hogan
kellessék a' Betűkkel olvasni akár törvénesen,

akár törvéntelenül álnak a' Soba. Itt még csak azt jegyzemfel, hog' a' mint mar a' (i.) (g.) (l)-nél kitetsett, és még az (n)nél is kifog tetszeni, hog' ezen Betűk folibe g, i, n, t, igen jól választottam ezen Jelet; mivelhog' az (y.) nem mást tesz ug' is ezen Betűk mellett; mintsem a' Nelvnek az alsó Fogakhoz való Legörbülését; a' mel' Álása a' Nelvnek ezen Jel által igen helesen ábrázoltatik. Ezt én épen annyi Igazsággal tseleksem, a' mennivel tselekették a' Betűknek első Koholói, hog' ennek vag' amannak a' Betűnek a' Sájáláshoz képest ilen vag' amolan Formája legyen. És valamint az, hog' ezeket vag' amazokat a' Betű Formákat tartsuk meg Magyar Nelvünkben, a' mi Ósseinken alott, ug' hog' a' Romaiak épen nem panaszkodhattak volna, ha Óseink a' Zidó-Betű Formákat szerették volna jobban, mint az övékét; s'int ug' a' most élő, és a' Maradékainkon fog állani, ha bévessik a' Tanátsomat vag' nem: jóllehet én panaszkodhatnék azon, hog' Nemzetem a' természetesebbet megvetvén, ahhoz ragaszkodik, a' mi az ellen vag'on.

- m. 14. Az (m.) ug' mondatikki más Főhanggal, ha Ajakinkat ösvetessük. az Örrunkat hangoztatjuk, és elvévén gengédeden Ajakinkat egymástól a' következendő Főhangot ki-mondjuk. p. o. ma, méh, mi, moh. — Ha pedig a' Főhang előbb mondatikki, tehát azt az Ajakok Ösvetése meggátolván. az Orron borsájtatikki p. o. ám, im'.

15. Az (n.)et űg ragasztjuk ösve más Betű- n.
vel, ha előbb Nélvünket Sánkat kiñitván, a'
fölső Sájpadlásra laposítjuk, azután az Örr hang-
zik, és a' Nélv minden Sellő nélkül elválván
a' Sájpadlástúl, az Örron kijött Hang az (n.)
után áló Főhangra változik. p. o. ne, ni, no,
nő, nē. Ha pedig a' Főhang mondatik, előbb-
ki, tehát a' Főhangnak Utját álja a' Nélv, és
az Örra igazítja azt. p. o. én, in, ón.

16. Az (ñ)nél tsak az a' Külömbőség, hog' ñ.
a' Nélv' Hege az alsó Fogakhoz legörbül. p. o.
ñő, ñü. megfordétva ññ, itt eg' kevesé a' Nélv
ismét elvevődik a' Sájpadlástól, és eg' kevés
Sellő botsájtatikki a' Sájbul.

17. Az (r.)rel űg olvasunk, ha a' Nélvünk' r.
Hegét felemeljük a' Sájpadláshoz, azután a' Sán-
kon Hangot botsájtunkki, a' mel' a' Nélvet Re-
megésbe hozza, azután az utánna áló Főhan-
got kimondjuk. p. o. rá, rí, ró, rüh. — Ha
a' Főhang mondatikki előbb, tehát még abba
tart a' Nélv' Hegét fölemeljük, és a' Főhang
által Remegésbe hozzuk. p. o. ár, ér, ír, ór,
úr, ör.

18. Az (sz.)—(s)szel űg olvasunk jól, ha s.
a' Nélvünket űg tessük, mint az (á)nál Aja-
kinkat eg'mástól elñitjuk, Fogainkat ösvetés-
sük, és azok között eg' genge Sellőt botsáj-
tunkki, azután eltátván Sánkot az hátul áló Fő-
hangot kimondjuk. p. o. sí, só, ső. — Ha e-
lőbb a' Főhangot mondjukki tehát, azután a'
Nélv (á)ra esik, de a' Fogakis azonnal ösve-

tevődnek, és az Hang Sélőre változik. p. o. és, ús, ös.

ts. 19. A' (ts)sel úg olvasunk helesen, ha a' Nélvünket a' (t)nek Kimondására égengetjük, de hirtelen (s)set mondunkki, és Sankot el-tátván, a' következő Főhangot kimondjuk. p. o. i-tse. — Ha a' Főhang elől ál, tehát a' a' Főhang után igazéttatik a' Nélv (t)re, és onnéd esik az (s)nek Kimondására. p. o. kotzka. Ezen Betű se nem kezd, se nem végez eg Tagbúl áló Savat.

s. 20. Ha az (s)sel akarunk olvasni, tehát Ajakinkal elñitjuk Fogainkat, ösvetessük Nélvünket, hátra húzzuk, és Selet fújvánkí Fogaink között az hátúl áló Főhangot kimondjuk. p. o. se, só. — Ha a' Főhang mondatukki elől, tehát annak Elfogta után tétetik, úg a' Nélv és Fogak mint előbb mondám, és Sél fújódikki köztök. p. o. ás, es, és, is, ös.

ts. 21. A' (ts)sel úg olvasunk, ha előbb (t)re ál azután hirtelen (s)re ugrik a' Nélvünk. p. o. tső. Midőn a' Főhang elől ál, tehát annak Kimondása után rakódik a' Nélv (t)re, és onnéd (s)re. p. o. áts, öts.

v. 22. Ha a' (v)vel akarunk olvasni, tehát a' főlő Fogak az alsó Ajakra tevődnek közöttök eg Séllel kevert Hang, vag Zúgás botsájtatikki, és azután a' Főhang kimondódik. p. o. ví, vó. — Megfordétva a' Főhang után tevődnek a' főlő Fogak az alsó Ajakra, és a' Főhang a' Fogak között sűrődik. p. o. ív, öv, ev.

23. A' (z)vel úgy olvasunk, ha a' Sólóesközö- z.
ket úgy tessük mint az (s)nél, de a' Sißsentés
helett Hangot sürünkki a' Fogaink között, és
azonnal a' Főhangot kimondjuk. p. o. zú-za. —
Ha pedig a' Főhang ál elől, tehát a' Főhang
után tevődnek ösve a' Fogak, és a' Főhang'
Zúgássá vál. p. o. az, ez, íz, őz, úz.

24. Ha a' (z.) akarunk olvasni, tehát úgy z.
tessük Sólóesközeinket, mint az (s)nél, tsak
hog a' Sél helett ismét Hangot fújunkki a' Fo-
gak között, és azután mondjukki a' Főhangot.
p. o. zi-z.k. — Megfordétva pedig előser a' Fő-
hang hallatsik, és az változik Zúgásra. A' mi
tsak ugan vag soha, vag elvétve jön elő.

25. A' (dz) elegendőképön megmagaráztatott
a' (d.) és (z)nél.

Láthatod, és tapasztalhatod már okos Olvasó
azon Igazságot, melet oda fent mondtam; hog
néküink Mássalhangzóink nintsenek; roßsul oßtatnak
tehát a' Betűk Magánhangzókra, és Mássalhangzók-
ra; mert minden Betűnek magán kell hangzani az
Olvasásban, azaz: minden idegen Hang nélkül. Job-
ban lehetne tehát a' Betűket Fő- és Alhangot Jeg-
zőkre feloßtani, és így az Értelem nélkül sükölködő
Nevezet elmellőztetne.

Innéd az is kitetsik még, hog eg Betűnk sints
Néma, jöllehet a' (k) (t) és (p) anuak tetsik is;
mert mondjuk tsakki ezen Savakat, ok, út, ép,
majd mindjárt Ésre vessük, hog ezek mind Sél-
lőtskét jelentenek, a' mel más más Sólóesközökkel
adatik, azaz: a' Sellőnek Útját vag a' Nelv' góker,
vag annak Hege, vag az Ajakok zárjával.

Följegyzem itt még azt is ; hog ha egmás mellett több Alhangok (Mássalhangzók) álanak, melekét együtt kell kimondani, tehát akkor ugan mindenik a' maga tulajdon Hangján mondódikki, de az utolsó sokkal erősebben és pattanósabban hangzik, mint az előtte való p. o. ners, bors.

Ezek íg lévén, könnű minden okosan és Istenigazában gondolkodónak által látni, hog íg a' Sótágok tsak eg Sajtátással mondatnakki, és az olvasandó Sónak valóságos Kimondására tsak anní Sajtátás kívántatik, a' menni benne a' Sótág. Kitétsik azis, hog az úg nevezett Mássalhangzóknak nem az a' valóságos Nevék, melek mind eddig reájok kenettetiek, és ugan ez teszi az Olvasásnak Tanulását nehézzé. De lássuk ezt Példában.

Ha a' GERMÉK ezen SAVAT *Illetlenség* akarja a' közönséges MÓD szerint sillabizálni, nemde íg erőlteti és fárasztja magát. *i-el-il-el-é-té-let-illet-el-é-en-len-illetlen-es-é-gyé-ség-illetlenség.* Bóldog Isten! nem nag illetlenség-e ez, a' genge GERMÉKEKET íg kínozni, íg terhelni! Még a' GERMÉK ezen SAVAT *Illetlenség* egészen kiolvassa, 24szer kell néki a' SÁJÁT mindég máskép még máskép eltátani, azaz: 24. Sillabát kell néki kimondani, hog azon 4. Sillabákat, melek a' főlebb emlétett SÓBAN VAGNAK, kimondhassa: holott sokkal könnyebb volna a' főlebb emlétett MÓD szerint ezen SAVAT íg olvasni: *Il-let-len-ség*, azaz: 4. Sajtátással az egés SAVAT minden HIBA, és SÓsaporítás nélkül kimondani.

Ez azon nag, és megbotsájthatatlan HIBA, a' mi hátráltatja mind a' TANULÓKAT, mind a' TANÍTÓKAT az OLVASÁS MÓDJÁBAN. Innéd vagon az, hog

sok

sok Germékek 3. 4. Estdendeig járnak az Iskolába, mégis midőn Haza mennék az Házi Munkákra se jól olvasni, se jól írni nem tudnak: de bártsak sokan a' magok Nevét tudnák felírni betsületesen!

De ez máskép nemis lehet, mert űg elhomálosítottatik mind az Olvasás, mind az Írás, a' genge Germékek előtt; hog' épen űg tetsik előttök ezen két könnű és hasnos Munka, mint a' Religió-
ónak legmélebb Titkai. Az Írás főképen űg tartatik, mint Zidóknak Sent-Helje, hog' ahoz eg' Germéket se vezessenek a' Tanítók, még az ő bal Vélekedések szerént a' nomorúlt Germék a' Betűknek és Olvasásnak kénos Megtanulása által még nem tisztéttatott.

Nem íg' kell kedves Tanító-Társaim a' Dologhoz nűlni, nem, mert ezen a' Végén ezt a' Terhet nehezen emeljűkfel, hanem menjűnk az okos és találmaños Mesternek Iskolájába, és nézzűrk hol nűl az, ezen Munkának Végrehajtásához. Ime én megnűtom a' Tanuló-Sobának Ajtaját, és velem egűtt mindnűjan szemlélhetitek az Igaz Mestert, a' ki íg' tanítja az ő Nevendékjeit mind a' Betűk' Esmeretére, mind az Írásra, mind az Olvasásra űg sòlván űgan azon eg' időbe.

2. §.

Eg' az Olvasásra állítottott Iskolában nem kell több Ešköz, mint eg' nag' fekete Tábla, a' mel' veres vonásokkal fel vag' on oštva, de űg, hog' ne a' Fa légen befestve, hanem a' Váson, mel' a' Fa-Táblára fòl vag' on húzva, jó Kréta, és eg' Rong' a' fòl.

fölíratottaknak letörülésére. Ez a' Mesternek, és közönségesen minden GERMÉKNEK az ESKÖZE. Ezen felül még minden TANÍTVÁNNAK kell egy fekete KÖTÁBLÁTSKÁJÁNAK lenni, a' melre légen egy ÍRÓ-KÖ, és SPONGIA köve. Nem szükséges tehát se ABCÉS KÖNY, vag' Tábla, se PÁPIROS, TENTA, KALAMUS, nem, ezek nélkül a' GERMÉKEK mind ellehetnek.

Az ISKOLÁBA a' PADOK úgy légenek késéttve, hogy minden GERMÉK a' maga TÁBLÁJÁT a' TANÍTÁSNAK VÉGÉN oda elhejtse; hogy HAZA ne kéntelenéttesék hursólni, és az ÚTON vag' TSINTALANSÁGBÚL, vag' SERÉTSÉTLENSÉGBÚL eltörni, és a' SÜLŐKNEK KÁRT okozni. Nem is szükség, hogy a' GERMÉK oda HAZA magát gákorolja, holott mindennek, az ISKOLÁBA kell elvégeztetni, és a' MESTER úgis addig tovább nem meg TANÍTÁSÁBAN, még a' jelenlévő TANÍTVÁNjai meg nem tanúlták. Más az, hogy otthon úgis senki a' GERMÉKET ÚTHA nem igazíthatja, holott az én MESTEREMNEK új MÓDJÁT senki sem érti, sőt még annak TANÍTÁSÁBAN AKADÁLT is tehetnének.

Első Nap.

MINEKUTÁNNA az ISKOLÁBA, a' megkívántatott ESKÖZÖK késen vag'nak, így kezdi az IGAZ MESTER az ő TANÍTÁSÁT. A' nag' VÁSON - TÁBLÁRA fölírja ezen két BETÚT *a*, *é*. és parantsolja NEVENDÉKJEINEK, hogy ugan ezen BETÚKET ŐK IS RAJZOLJÁKLE a' magok KÖTÁBLÁJÁRA. MINEKUTÁNNA a' GERMÉKEK egy kevéssé már vesödtek ezen BETÚKNEK LEÍRÁSÁVAL, megjelen-ti nekik, hogy a' ki bízik a' maga RAJZOLATJÁBAN, tehát az, hozza azt az ő ÁSTALÁHOZ. A' számos GER-mékek

mékek közül azonnal találkozik égnéhán, a' ki a' maga Iparkodását megakarván mutatni, elől áll az ő Táblájával. Akor hog' a' GERMÉKEKNEK Kedvet késétsen, és őket a' Munkátul, elné vadítsa, azt nehéznék mutatván; ha a' GERMÉK által íratott Betűtsak néműnéműképen esmérhető is, ditsérjemeg ötet, hozzá téven, hog' az ő Rajzolatja ugyan derekas, de még is ez vag' amaz jobban lehetett volna, és úgy küldje ötet az Helére, hog' a' Hibátskát magát gákorolván megjobbítsa. Soha a' Tanító a' GERMÉKET az idomtalan Betűért meg né verje, sótt meg se sídja, pirongassa. Mert a' kik azt tselekszik, magok alkalmatlanabbak Tanítvánaiknál, holott nem tudjak, miért taláztatotfól az Írás. Az Írás t. i. nem azért taláztatotfól, hog' az által Képirókká legünk, hanem hog' az által Gondolatjainkat Semelejbe tessük; elég sépen ír tehát az, a' kinek a' Betűit egymástul ellehet esmérni, a' többivel né gondoljunk, és hadjuk az ékes Írást annak, a' kinek abban Kedve telik, de azért a' genge GERMÉKEKET né kénozzuk. De menjünk tovább.

Azon Tanítvánokat, kik a' Betűit jobban előltalálják, nagyobb Östönnek okaért sólítsa a' Meister a' nag' Táblához, és ott Krétával rajzoltassa a' Betűket, hog' úgy a' mi nem helésen vagon mindnájoknak Semekláttára megjobbéttatván nagyobb Bénomást tégen a' GERMÉKEK' Érzékeiségebe. Mindön tehát valamel GERMÉK a' Táblánál ír, akor a' többi vigázon, és ostan Rendre sólíttassanak a' Táblához.

Mihelezt a' Tanítvánok a' tanulandó két Betűt megismerhetőképén tudják rajzolni, kérdezze őket a' Mester: ha tudják e most, mit rajzoltakle? Kétség kívűl a' kezdő GERMÉKEK azt felelik: hog' ők nem tudják mi az, a' mit lerajzoltak. Tehát akkor a' Mester tanítsamég őket ezen Betűknek igazi Hangjára, és a' Sájnak Álására, a' mel' ezeknek Kimondására megkévántatik. Ha egéser már aztis megtanúlták; tehát majd maga írjaföl a' Táblára égiket e' két Betűk közűl, és annak Nevét kérdezze; majd valameliknek Nevét kimondván, írassa a' Táblára, és íg' hagga, hog' a' GERMÉKEK is égik a' másikat fartathassa. Ezen MÓD bizonyossá tess' engem', és tehet is minden okosan Godolkodót, hog' a' GERMÉKEK jobban és elébb megfogják, a' mit nélkül tanúl ni kell; mintsem ha az ABCNEK nomtatott nag' Betűinek pušta Nevezeteivel kénoztatnak. Azt kell tehát itt megjegyezni, hog' a' Nomtatás, és nag' Betűk előre né botsájtossanak, mert azoknak Esmérete az Olvasásnak tökéletes megtanulására nem sükséges, sött egésen hasonaltalan. Tehát tsak akkor vétessenek elő, midőn már a' GERMÉKEK minden Silabát, azaz: minden Savat írott kis Betűvel ki tudnak olvasni. Ez után törülje el a' Mester az *d*, és *e* fölibe tétetett vonást, és mondjamég Nevendékjeinek, hog' a' nélkül ezen két Betű ho'gan hangzik, és magarázzamég ismét a' Sájnak Álását. Ez volna tehát az első Napon teendő Munka.

Második Nap.

A' Második Napon vétessenfel az *é, ó*. Ezen Betűknek Tanításában szinte úgy fáradozzon a' Mester, mint a' följobb emlétettekébe; de ha ezeket is mint az *át és ét* kiírni és mondani tudják a' GERMÉKEK; tehát a' Tegnap Tanúltak vétessenek ismét elő, és gyakoroltassanak, hog' a' megszerzett Tudomán' eg' két Nap múlva Füstbe ne menjen.

Harmadik Nap.

A' Harmadik Nap a' följobb említett 4. Betűknek Gakorlására rendeltethetik; hog' úgy a' Főhangokhoz, melyek a' Besédet lelkesíttik, jobban hozzá sokjanak a' Tanítvánok. Tanúljamég azt a' Mester, hog' a' többsöri Elölhozás nem Időtöltés, hanem igen hasznos Foglalatosság: mert azt mondja a' Magár: Lassan járj; tovább érs.

Negedik Nap.

A' Negedik Napon az *ú* Betű vétessön elő, és minekutánna azt írni, és kimondani tudják, ismét az Emlétettekben gyakoroltassanak, és ig' 4. Nap alatt a' GERMÉKEK öt Betűt tanulhatnakmég írni és olvasni.

Ötödik Nap.

Az Ötödik Napon tanitassanak a' GERMÉKEK s'inte azon az Úton és Módon a' két Betűre ő és ű. t. i. tanulják meg őket írni, és olvasni, mind Húzással, mind Húzás nélkül ő, ű.

Hatodik, és Hetedik Nap.

Az Hatodik Nap s'enteltessek ismét a' Megtanultaknak GAKORLÁSÁRA, és nem tess a' Mester rosszúl, ha az Hetedik Napon is ugyan ezen hét Betűknek, vag' is jobban 15. Betűknek á, a, é, è, e, í, i, ó, o, ú, u, ő, ö, ű, ü. Tanítása' GAKORLÁSÁVAL foglalatoskodik: Mert mivel ezek nélkül a' többi Betűk a' Magárnál Savat nem formálnak, illő, sőt szükséges, hog' ezen Főhangok és Betűk, melyek Lelke a' Besédnek és Írásnak, ugyan tsak jól megkülömböztessenek, és az Elmébe megtartassanak.

Légfőképen pedig a' Tanító az Írásra ügyeljen mert akár mint gondolkodtak is a' mi Öseink, tsak, ugyan rosszúl gondolkodtak, a' midőn az első Iskolájából a' Kisdedeknek az Írást s'ámkivetették; mivel E'ekbe juthatott volna, hog' a' GERMÉKEK a' Rajzolásra nagyon hajlandók, ug' hog' sokszor fe'nteni is kell őket, ne hog' Korommal, vag' más Festékekkel az Háznak fe'ér Falait bémázolják.

Ug' ezen Gondolattal, vag' is É'srevétellel eg'ütt, E'ekbe juthatott volna az is, hog' tehát a' Rajzolás, azaz: Írás által a' GERMÉKEK a' Betűket eg'más-

egmástúl hamarább megfogják különböztetni. Itt pedig az okos Olvasó nem fogja azon Írást érteni, a' mel' fejér Papiroson Tenta és Toll által tétetik, hanem a' Kötáblán való Írást, a' hol a' Mester, és a' GERMÉK is mind addig eltörülheti a' helytelen Betűt, méglen annak Formája, helesebb Tekéntet-be nem helheztesik.

Most kedves Tanító-Társaim! most vigázzunk a' Tanításnak Mójára, mert a' mi az úg' nevezett Magánhangzókat illeti, nem nag' Újság; mivel akár hogyan, akár mel' hosszú Ideig tanulják is, még a' GERMÉKÉK azon 15. Betűknek Kimondását, tsak ugan máskép nem mondjákki, mint én akarom, hog' taníttassanak.

De bezzég nem úg' tanulják a' többi Betűket, hog' ők azokkal minden Előremondás nélkül, mihelelt azoknak Neveit megtanúlták olvashassanak. Azt fogjuk tehát most ezen Tanítás' Mójában ÉS-re venni, hog' mihelelt a' GERMÉKÉK valamel Betűnek igaz Nevét és Formáját megtanúlták, azzal minden Előremondás nélkül, tsupán magok' Elméjéből olvasni is tudnak. De ugan is azért sok Betűk ég' Nap fel né vétessenek. Mindenek előtt pedig vigázzon a' Mester, hog' azon Betűket sèdegesse elő, a' meleknek Kimondása könnyebb, Magarázatja megfoghatóbb. Nem kell tehát az Olvasás' Tanításában az ABCnek Rendit követni: hanem P. O.

Nólt'sadik Nap.

Nólt'sadik Nap végéfel a' Mester az (f.) Betűt, írassa azt Tanítvánival mind addig, még tsak valamel

lamei Hasonlatossága nintsen a' jó és heles Bet-
hez. Ez meglévén, mondjamég Tanítvánaiknak,
hog' ezen Betű tsak azt jelenti, hog' a' felső Fogai-
kat értessék az alsó Ajakjokhoz, annakutánna fúj-
janak a' Fogak között genge Sellt, p. o. íg f
Ha eg'ser a' GERMÉKEK íg fújni tudnak, fújjasson
minden Főhangra, azaz: azon Sellt után a' mel a'
Fogak között sűrödik, mondassaki valamelyiket a'
Főhangok közül, és íg a' Selltőhöz ragasztassa hoz-
zá egyenként a' Főhangokat; p. o. *fa, fe, fi, fo, fu.*
etc. íg olvastassa ezen Savakat: *fa, fi, fiú, fő, fű.*
Ez után mondassaki a' Főhangokat előser, és fúj-
jasson utánnok a' most emlétett Mód szerént. p. o.
af, if, öf. e. a. t. Tsak arra vigázzon leg inkább
a' Mester, hog' a' GERMÉKEK az (f)nek közönsé-
ges Nevét meg ne tanulják, mert az sok Akadált
tenne az Olvasásban.

Kilentsedik Nap.

Az (f.) után vétessen fel a' (v.) mivel ennek
Kimondására épen olyan Álása kívántatik a' Sóló-
Esközöknek, mint az (f)nél. Írják tehát ezt is e-
lőbb a' Tanítvánok, és minekutánna a' Formáját
némünémüképen előtalálták, mondjamég nekik a'
Mester, hog' itt is a' felső Fogakat tegék gengen
az alsó Ajakra, azután eg' Sellt eg'ütt kevert Han-
got sűrjenek a' Fogaik között. Ez meglévén, a'
Dongáshoz ragasztassa a' Főhangokat, *vá, vo, vi,*
vé. etc. és mindjárt olvastassa velek, *vi, vő, vére,*
vevé, veve, éve, éva, óva, fűvé, fáva, főve. E-
zék

zék után fordítsamög a' Silabát; és a' Főhang után mondassaki a' (v)nek Hangját. p. d. *av, ev, ov, etc.* íg olvastassa, *iv, ev, ov, övé, övé, iva. etc.*

Tizedik Nap.

Ezek után helesen taníttathatik a' (s.) Betű. melet íg írunk rossúl (sz.) ezt is a' GERMÉKEK tanulják elősér írni, azután tanítsamög a' Mester őket, hog a' Nélveket úg tegék, mintha (át) akarának mondani, de a' Fogaikat értessék ösve, és azok között sürjenek SELLÖTKI. Ha íg sísségni tudnak, azonnal ragastassa a' Sísséntéshez a' Főhangokat. *sa, só, sü, sö. etc;* és olvastassa velék ezen Šavakat. *ši, šó, šó, šava, šavú, šivó, šive, šivú, šövö. etc.* Megfordítván a' Silabát a' Főhang után tegék a' Sísséntést: *as, es, os, us. etc.* és olvassák ezeket: *es, us, os, asú, asó, ese, issa, úsa, úsa, úsó, öse, üsö, ösve. etc.*

Tizenégedik Nap.

Mivel a' (z.) Betűnek Kimondására sítüg' álnak a' Sólóesközők, mint az (s)nél, tehát a' idik Napon ezt irassa velék a' Tanító, és ha már egésér ég kevesé írni tudják, mondjamög nekik, hog a' Fogaikat, és Nélveket úg tegék mint az (s)nél, tsak hog már most a' Sísséntés helet Séllel kevert Hangot adjanak, de a' Nélveket hátra ne húzzák. Ez megléven, ragastassa a' Zengéshez a' Főhangokat:

gokat: za, ze. etc. és olvastassa a' G^{erm}ek^{ek}kel ezen ^Savakat; zúza, zúzá, főze, főzé, főző, főze, vize, száza, fáza. etc. Megfordítván a' ^Sótagot a' Zengést raga^stassa a' Főhang után íg: óz, uz, öz, úz. etc. és olvastassa ismét ezen ^Savakat: az, ez, azé, ezé, íz, üz, úzó, úze, úzé. etc.

Tizenkettödik Nap.

Ez után alkalmatosan elől lehet venni, a' (s.) Betűt; de előbb azt tanulják a' G^{erm}ek^{ek} írni, azután pedig magarázzam^{eg} nekik a' Tanító, hog^é ennek a' Kimondásánál is úg^é álnak a' Fogak mint az (s)nél, de már itt a' N^{el}v. eg^é kevesé fölgörbül, hog^é a' Sél tömöttebben mehessenki a' Fogak között, ug^é, mint ha Verebeket akarnánk valahonnéd elűzni: a' Sélhez raga^stassa o^stán a' Főhangokat, as, es, ös, etc. és olvastassa ezen ^Savakat: ás, es, is, és, ös, üss, ássa, ese, eső, ásó, ősi, üsse, etc. Megfordítván a' Főtagot lésen sa, si, su, etc. olvastassa pedig ezeket sava, se, só, sóza, savó, véső, fésű. etc.

Tizenharmadik Nap.

A' tizenharmadik Napon vége elő a' Tanító a' (z.) Betűt, írassa ötet, és minekutánna már meg-
esmérhet^őképen rajzolják, a' Tanítvánok lásson annak Kimondásához, t. i. magarázzam^{eg}, hog^é a' N^{el}vnek és Fogaknak úg^é kell állani, mint az (s)-nél, tsak hog^é a' keménebb Sélő mellett, már itt

Hangal

Hangal kevert Sél fujattatikki a' Fogak között, és azonnal ezen kevert Hanghoz ragaştassa a' Főhangokat: za, ze, zi, zo, etc. és olvastassa ezen Savakat: zófi, zófié, etc. A' megfordított Silaba talán seholsém kerül elő a' Magyar Besédben.

Tizennegedik Nap.

Ezen Betű után írja a' Mester a' (b.) Betűt a' Táblára, és rajzoltassa azt a' Tanítvánival; a' mit ha egşer a' GERMÉKEK néműnéműképen tudnak, magarázzamég annak Kimondását; t. i. hog az Ajakok ösve tevődnek, a' Gége azomban hangzik, és minekutánna az Hang elfújtódik, az Ajakok genge Sállóvel megűnlnak, és eg a' Főhangok közül utánna mondódik. p. o. bá, bö, bi, etc. olvastassa azután ezen Savakat: bába, be, bú, bö, búba. A' Sótágot megfordítván, az Ajakok előbb ösve tevődnek, mintsem a' Főhangnak vége van, hog a' Főhang elfújtódjon, és azután eg kevés Sállóre megűnlnak az Ajakok: ab, eb, ib, etc. íg kell olvasni; abba, ebbe, eb, seb, zeb, sebb, búb, etc.

Tizenötödik Nap.

A' (b.) után azonnal végefel a' Tanító a' (p.) Betűt, írassa, és magarázzamég annak Kimondását, hog az Ajakok ösve şorítottatnak, a' Tüdők Şelet iparkodnak kifűjni, és hírtelen elválástván az

Ajakokat egymástúl valamélik a' Főhangok közül kimondódik: pa, pe, pü, etc. olvastassa ostan ezen Savakat: pápa, papa, pípa, pofa. Megfordítván a' Sótágot előbb a' Főhang mondódikki, azután az Ajakok össze tevődnek, és eg kis Sellovel elnítódnak: op, up, öp, íg olvastatik: ép, pép, pap, záp, zub.

Tizénhatodik Nap.

Ha a' Tanítvánok ezen Betűvel is tudnak immár olvasni, vétessen a' (d.) Betű; elősér t. i. írják azt a' Tanítvánok, és azután tanulják meg annak igaz Kimondását: t. i. a' Nely a' felső Fogak után felgörbül, és a' Hang, mel a' Gégébül jönki, elfűjtódik, és az Elfűjtódás után a' Nely a' felső Sájpadlásról eg kis Sellovel leesik, és eg a' Főhangok közül kimondódik: p. o. da, de, di, etc. íg olvastassa ezen Savakat: da, dió, duda, бүдös, didó, dzida. Megfordítván a' Sótágot a' Főhangnak el kell fűjtódni, a' Nelynek a' felső Fogak után való Felemelése által, és azonnal a' Nely elválik a' Sájpadlástúl eg kevés Sellovel: ad, ed, id, íg kell olvastatni ezen Savakat: ád, add, edd, idd, fád, fedd.

Tizénhetedik Nap.

Ezen a' Napon leghasznosabban taníthatatik a' (t.) Betű, holott ennek Kimondására épen azon Álása kívántatik a' Sólóesközőknek, a' mel kívántatik

tatik a' (d)nek Kimondására. Mert itt is a' Nélv a' felső Fogak után felgörbül, a' Tüdők Selet iparkodnak kifújni, és a' Nélv egészerre leesik eg' kis Sellötskével, és eg' a' Főhangok közül kimondatik: ta, tö, té, etc. Megfordítván a' Sóttagot a' Főhang után a' Nélv a' felső Fogak után felgörbül, az Hangot elfújta, és ismét eg' kis Sellötskével leesik: at, et, ot, etc. Íg olvastassa a' Mester ezen Savakat: tata, te, tető, tö, ti, tó, út, ott, itt, őt, üt.

Tizennóltadik Nap.

Ha egéser a' GERMÉKÉK a' (t.) Betűt tudják írni is, kimondani is, és aval olvasni, ragasszon hozzá vag' az (s) vag' az (s) Betű, hog' íg azon ösve tett Hangot is, mel' ezen Betűk által (tz) jobban (tsz.): még jobban (ts) és (ts) jelentetik, megtanulják. Mivel ezen Hangokat magánosan már megmagaráztam, sükségtelennek ítélem azoknak Viöntagolását: olvastassa tehát a' Mester ezen Savakat: tsibe, tsése, betses, útsa, tsípő, tsípő, tsípő.

Tizenkilentsedik Nap.

Ezek után írassa a' Tanító ezen Betűt (t.), azaz: (ty.), és midőn a' GERMÉKÉK már írni tudják, tehát magarázzamég nekik, hog' ezen Betűnek Kimondása íg esikmég: A' Nélvnek közepe a' Sájpadláshoz lapúl, és az Hege az utolsó Fogakhoz legörbül; a' Tüdők Selet iparkodnak kifújni, és az

Iparkodás közben a' Nelv az Sájpadlástúl elvétetődik, és eg a' Főhangok közül kimondódik: ig olvastatik: Atya, vag Afa, Bática, Fattú.

Húsdik Nap.

Ez megléven, írassa a' Tanító ezen Betüt (g.) és magarázzamég, hog ez ug mondódikki, ha a' Nelvnek Gökere a' Gégét elzárja, a' Gége hangzik, és minekutánna az Hang elfűjtódott a' Gége felsabadítatik, és eg a' Főhangok közül kimondódik: ga, ge, gi, etc. ig olvastatik gafa, gége, gög, gögös, etc. A' Sótágot megfordítván, még a' Főhang tart, már a' Nelv' Gökere elzárja a' Gégét, és ig a' Főhangot elfűjtja, anniakutánna pedig a' Nelv' Gökere a' Torokrúl elvétetődik, és eg kis Sellótske hallatik. p. o. og, ug, ög, üg, etc. ig olvastatnak: ág, agg, ég, aggat, ágba, égbe, züg, búg. etc.

Húsonègedik Nap.

Ezen Tanítás után ragaſthatja a' Tanító mindjárt a' (gy.) vag (g)rúl való Tanítást: a' mit minekutánna a' Gèrmèkèk írni tudnak, magarázzamég nekik, hog a' Nelvnek itt ſintüg kell állani mint a' (t)nél, tsak hog itt a' Gége hangzik, és az Hang a' Nelvnek Közepéig terjed, és ott elfűjtódván, azonnal eg a' Főhangok közül kimondódik: ga, ge, gö, etc. gűsű, gűzö, gász, göp. Megfordítván

dítván a' Sótágot előbb a' Főhang mondódikki, a' mel' a' Nelv' Közepének a' Sájpadláshoz való Fel-
emelése által elfűjtődik; és eg' kevés Sellő botsáj-
tatikki ismét a' Sájbul: p. o. ág, ag, eg, ig,
üg, üg, etc.

Huszonkettődik Nap.

Írassa a' Mester ezen a' Napon a' (k.) Betűt,
és minekutánna már némúnémüképen írni tudják
azt a' Tanítvánok, magarázzamög nekik, hog' ezen
Betűnél is a' Nelv' Gökere zárjaei a' Torkot, a' Tü-
dők Selet iparkodnak kifűjni, és az Iparkodás köz-
ben a' Nelv' Gökere Útat nit a' Sellőnek, és eg' a'
Főhangok közül kimondódik ig: ka, ke, kú, etc.
ig lehet olvasni, kapu, káka, kakas, kék, ki, kié,
kő, kos, kés, etc. Megfordítván a' Silabát előbb
a' Főhang mondódikki, a' melet elfűjt a' Nelv' Gö-
kere, és az Elfűjtás után eg' kevés Sellő botsájta-
tikki a' Sájbul ig: aka, ek, ik, úk, etc. ig olvas-
tatik: ek, ök, ok, pók, fűk, tik, tok, etc.

Huszonharmadik Nap.

Ezek után írassa a' Tanító ezen Betűt (h.) és
magarázzamög, hog' ez csak Lehelletet tésen, t. i.
egészen megnitott Torokból Lehelet botsájtatikki,
és eg' a' Főhangok közül utánna mondódik: p. o.
há, hí, hú, etc. ig kell olvasni ezen Savakat:
há, hat, hát, has, had, ház, hab, hét, hév, he-
ves, hív, híd, hig, hit, hód, hoz, hő, hús, hűz,
húg,

húg, hű, hűves hús. Megfordítva nints több Savunk mint óh! áh! itt, és ha még vagyon más só, a' Lehelet a' Főhang után tétetik.

Huſonnegedik Nap.

Írassa ez után a' Tanító ezen Betűt (j.), és tanítsa még Nevendékjeit, hog' ez nem mást tésen mint hog' midőn az (i.) Betű hangzik, tehát annak Hangja eg' kevesé erősebb Séllel elégítetik íg: ja, je, ji, etc. íg kell olvasni: jaj, jég, jeg, jó, jobb, jót, júh, juha, jő, jön. Megfordítván a' Sótagot a' Főhang után hallatik az (i.) Betű, a' mel Dongásra változik, azaz: Séllel kevertetik: aj, ej, ij, etc. íg olvastatik: ajtó, ajak, éjj, új, újj, etc.

Huſonötödik Nap.

Ezen a' Napon írassa a' Meſter az (l.) Betűt, és az Írás után magarázzamag, hog' ezen Betű azt jelenti, hog' a' Nelv' Hege görbítettessenfel a' felső Fogak után a' Gége hangozzon, a' mel Hang két felül a' Nelv mellett a' Sájbul kibőtsájtatik, a' Nelv' Hege az alsó Fogak után leesik, és eg' a' Főhangok közül kimondódik íg: la, le, li, etc. íg olvassék: le, lág, lég list, ló, lő, lön. Megfordítván a' Sótagot, a' Főhang után görbül a' Nelv' Hege, a' felső Fogak után, és a' Főhang a' Nelv mellett eresődik ki a' Sájbul íg: al, el, il, etc. íg kell olvasni: ál, al, el, él, ól, öl, ül, etc.

Huonhatodik Nap.

Ez után illő, hog az (l.) vag (ly.) vétessen-fel. Az Írás után magaráztassonmég, hog már most, mivel az (l.) fölött Jel vag on, nem a' Nelv-nek Hége, hanem Középe görbül fel a' Sájpadlásra, de úgy, hog az Hang, mel a' Gégén kijön, két Óldalról kibotsájtasson a' Nelv mellett, és annakutánna essenle a' Nelv az alsó Fogakhoz íg: la, le, li, etc. íg olvastatik: ilen, olan, amolan, etc. de vélem, hog jobban és könnyebben esne, ha ezen Savakat íg olvasnánk: iljen, oljan, amoljan, kiráj, mejj, teljes vag teljes, etc. és íg az (l.), a' melnek Kimondása úgy is nehéz, egészen kiírtanánk.

Huonhetedik Nap.

Végfel a' Mester ez után az (m.) Betűt, írasa, és magarázzamég, hog ezen Betűnél az Ajakok össze tevődnek, az Ór pedig hangzik, és azon Hangzás után az Ajakok elnűlnak minden Sél nélkül, és ég a' Főhangok közül-kimondódik: ma, mi, mö, etc. íg olvastatik: ma, más, mák, még, meg, mi, mos, moh, must, etc. Megfordítván a' Ótagot a' Főhang az Ajakok' ösvetevése által megakadályoztatik ugyan, de a' Vége az Órron botsájtatikki: am, em, im, íg kell olvasni: ám, em, ím, íme, eme, emez, etc.

Husonnóltodik Nap.

Írassa a' Tanító az (n.) Betűt, és ha egész a' Nevendékék már némünémüképen tudják azt írni; magarazzamég, hog' ezen Betű azt jelenti, hog' a' Sáj nitva vaçon, de a' Nelv fellapúl a' Sájpadláshöz, úgy hog' az Hangnak Útját elálja, az Órr pedig hangzik, és a' Nelv minden Sélő nélkül elválván a' Sájpadlástúl, ég' a' Főhangok közül kimondódik: na, ne, ni, etc. így kell olvasni: nál, ne, ni, no, néne, nini, nono, néma, nép, nap, név, etc. Megfordítván a' Sótágot a' Főhangnak az Útja elzáratik a' Nelv által, és az Órra kéntelenítettik menni: an, en, in, etc. így lehet olvasni: en, in, ón, un, ünnep, ennek, annak, etc.

Husonkilentsedik Nap.

Ezt követheti az (ñ.) vag' (ny.) Betű, ennek Írása után mondja még a' Mester, hog' ezen Betű az előbbenitül tsak azáltal különbözik, hog' ennél a' Nelvnek Középe lapúlfel a' Sájpadlásra, -az Hege pedig az alsó Fogakhoz legörbűl, az Órr hangzik, és minden Sél nélkül a' Sáj jobban elnűlván, ég' a' Főhangok közül kimondódik. p. o. ña, ñe, ñi, etc. Így olvastathatja ezen Savakat: ñak, ñál, ñél, ñil, ñúl, ñög, ñüg, etc. Megfordítván a' Sótágot a' Főhang a' feljebb emlétett Mód szerint a' Nelv által záródik, és az Órra ñomódik, de a' Nelv azonnal elválván a' Sájpadlástúl, ég' kevés Sél és Hang botsájtatikki a' Sájbúl. p. o. añ, eñ, oñ. etc. így kell olvasni: hán, eñv, ín, etc.

Harmintšadik Nap.

Végre írassa a' Tanító ezen Betűt (r.), és magarázzameg, hog' ez azt jelenti, hog' a' Gégéből kijövő Hang a' Nelynek Hegét, a' mel' ug' lapúl a' Sájpadláshoz mint az (n.) Betűnél, tsak hog' olan erősen oda nem nomódik, 'Remégésbe' teszi, és ezen Remégés után eg' a' Főhangok közül kimondódik: ra, re, ri, etc. ig' kell olvasni: rák, rak, rév, réz, rí, ró, roš, róf, etc. Megfordítván, a' Főhangot előbb kimondván, a' teszi a' fel-emeltetett Nely' Hegét Remégésbe ig': ar, er, ír, etc. ig' olvastatik: ár, ér, ír, órr, úr, ör, etc.

3. §.

Már most ug' vélem, hog' a' mennire Írás által eg' valaki kifejezheti, én is az által Sándekomnak eleget tettem, és a' Dolgot elegendőképpen meg-rázogattam. Ha valakinek még is vólnának homálos Képzelődései, vigázzon azokra, a' miket mon-dandok; vag' Írás által kérdezzén, és én sívesen fogok solgálni Magarázatommal.

Azt kérdezhethné itt valaki, hog' hát a' Mester hogyan parantsolja, hog' a' Tanítván ezt vag' amaszt a' Betűt írja le? Én erre azt felelem; hog' a' Mester vag' írjafel a' GERMÉK által írandó Betűt, és ug' majd utánna majmozza a' Tanuló; vag' mondja ki annak valóságos Hangját ug', a' mint följebb megmagaráztatott, és a' Tanítván minden bizony-nal az igaz Betűt fogja leírni.

Ha

Ha a' Gèrmek eg'ser a' magános és két Betű-
búl áló Savakat eg' Sajtátással kitudja mondani; azt
álírom, hog' akkor már némúnémüképen minden
Savat kitud olvasni, legalább kevesebb Vesőtsé-
gel, mint a' most uralkodó Mód szerént. Ha olan
Só adja magát elől, a' melben elől hátul Alhang
találtatik, tehát akkor íg' óldozzafel azt a' Mester:
p. o. *pap*, olvastassa *pa-ap*, azután a' két ábúl tsi-
náljon eget, és mondjamég Nevendékjeinek, hog'
mindég íg' gondolkodjanak, ha eg' Főhang ál két
Alhang között, és a' Dolgot mindjárt Példákkal vi-
lágosítsamég íg': *ba ab bab, rú út rút, ré ét rét.* etc.

Minekutánna már a' Tanítvánok eg' Silabájú
Savakat tudnak olvasni, írjon elejbéjek a' Mester két
három Tagbúl álókat, de úg', hog' eg'ik Sótágot a'
másiktúl eg' függő Húzással válassael íg': *Em|ber,*
As|son, *ger|mék*, mind addig gákorolja addig íg'
őket, még tsak nem látja, hog' már a' legnehezebb
Savakat is kitudják olvasni.

Akor ostan írjon elejbéjek némel heles Mon-
dásokat, okos Ítéleteket, de azok rövidek legyenek;
hog' úg' azonnal a' jó Ízléshez hozzá sokjanak, azt
pedig sorgalmatosan elkerülje a' Mester, hog' a'
Germékeket soha eg'ütt fent Sóval ne olvastassa,
nehog' az Embérekbúl Majmokat vag' Sajkókat fa-
ragjon éretlen Tselekedetével. Mert az eg'ütt való
Olvasásban, nem vigáz a' Gèrmek a' Betűknek Ter-
mesetére, hanem tsak arra fülel, hog' a' többiek
mit mondanak.

Ne mondja nekem azt senki is, hog' ha száz,
két száz Gèrmek vagon az Iskolába, tehát az eg'ütt
való

való Olvasás szükséges, mivel azokat égenként elő-
venni nem lehet: Mert én azt felelem; hog ha a'
Tanító lusta, tehát nem lehet: de ha sörgalmatos,
ha Iskolába másról a' G^{erm}ek^{ek}' Javán kívűl ál-
modozni nem akar, igen is lehetséges. Mert min-
den Nap ha csak nég Óráig tanít is, már is két
sáz negven Minutumok folnakel, és azért ha a'
Mester az Időt a' Büntetésben, és más hasonlalan
vag helytelen Tselekedetekben nem töltiel, tehát
égenként minden Tanítvánját fartathatja elővéheti.

Íg tehát a' Mesternek az Iskolába legtöbb Dol-
ga vagon; nem úg mint most: (mert én is voltam
Normalista, sőt Tanítótársa is voltam olanoknak,
a' kik az Olvasást tanítják), nem úg mint most,
a' midőn a' G^{erm}ek^{ek} dolgoznak legtöbbet az Is-
kolában, a' Mester pedig vag mást tes, vag az Is-
kolában sintsen, midőn a' G^{erm}ek^{ek} együtt síkój-
tanak, és ol fent Sóval olvasnak, hog azoknak a'
harmadik Útzába is elhallik Sűvöltések. Ez most
íg vagon, akár mint mentegetjük is magunkat.

Nem íg kell az Olvasást tanítani; hanem a' Me-
ster írjon, és ismét törüljön, azaz: mindég más
más Savakat olvastasson az Oskola Tábláról, majd
égik, majd másik Tanítvánjával. Vag pedig maga
a' Savat kimondván, a' Tanítvánjai közül égikkel
írassafel azt. De itt se írasson égserre valamenni-
vel, mert égik a' másikat Sémével meglopja, és
úg majmozza a' mellette Ülöt. — Midőn a' maga-
nos Betűket rajzolják a' G^{erm}ek^{ek}, akkor együtt ír-
hatnak; mert akkor hasnos, ha égik a' másikat meg-
lesi, és ötet majmozni iparkodik.

A' most leírt Tanítás' Módjábúl megvilágosodik az is, hog' a' G^{er}m^ek^ek^ek^e eg^o, két Holnap alatt írni és olvasni megtanúlnak, a' mit a' mostani Környűlatásokban eg^o E^stendő múlva sem tudnak. Nem adhatnának tehát a' Sűlök elég Hálát az Istennek, hog' az ő G^{er}m^ek^ej^ek^e olj hamar írni és olvasni tud; a' G^{er}m^ek^ek^e Mesterj^ek^enek Sörgalmatosságát Idővel megfognák köszönni, hog' őket az Olvasásban soká nem kénozta; és a' Mesterek az húzomos, és únalmas Silabizálástúl, az A, B, C-n^ek^e sáráz; és ízetlen Tanításátúl megmenekednének, ha ezen Tanítás' Módját követnék, és az Idő is kellemetésebben foljdogálna, és nem untatná őket dologtalan Húzó-mosságával.

Épen nem azért írtam ide Nap^sámokat, hog' azt a' Mester elkerülhetetlenül kövesse, nem; hanem csak hog' megmutassam, hog' ha a' G^{er}m^ek^ek^e mind eg^o forma, jó Elm^ejűek volnának, tehát annⁱ Nap alatt, a' hán Betűk vagⁿak az Írást, és Olvasást megtanúlhatnak. De mivel eg^o G^{er}m^ek^enek az E^se nints a' másikéhoz mérve, tehát az okos Mester a' Megtanúltaknak G^akorlását a' maga Elm^essége sérént közben vetheti, ug^o hog' eg^o két Nap újakat taníthat, a' második, vag^o harmadik Napot pedig a' Megtanúltaknak G^akorlására fogja séntelni.

Az én Tanításom' Módján a' G^{er}m^ek^ek^e nem csak ékes, hanem helj^es Írókká is lesⁿek, azaz: mind a' Betűket ékesen rajzolni megtanúlják, mind pedig oda más Betűt nem írⁿak, a' hol az a' Ki-mondásban nem hallatik, mivel az ő Fűlök mindjárt

járt Elejétől fogva a' Betűknek igaz Hangjához sok-
 van megtanulják, minő Betűvel kell az előforduló
 Hangot felváltani: úgy hog' a' mint más a' Savat ki-
 mondja, ők szinte úgy írják azt le. Nem írnak ők te-
 hát *set* vag' *sét*, *zét*, vag' *zét*, *bét* vag' *pét*, *dét*
 vag' *tét*, *gét*, vag' *két*, etc. a' hol nem hallatik.

Hol kell a' Betűre valamel különböztető Jelet
 tenni, szinte olj könnyen megtanulják, tsak annak
 Idejében tège a' Mester őket arra vigázóvá: főké-
 pen pedig az hosszú Főhangokra figyelmezzenek, mert
 ezeknek ro's Írásából ellenkező és sokszor nevetsé-
 ges Értelém származik. Íg p. o. tsak az Húzás külö-
 bözteti ezen Savakat: *sás*, *sas*, *nál*, *nal*, *alma*,
álma, *al*, és *ál*, *fel*, *fél*, *háló*, *haló*, *ádám*, *adám*,
keze, *kézé*, és *száz* ilyenek.

A' nag' Betűkre tsak az Olvasásnak megtanú-
 lása után kell őket minteg' játszódóva megtanítani,
 de itt is Írás által. p. o. A' Mester fel ír a' Tá-
 blára eg' nag' *At*, *Bét* vag' *Fét*, de tsak eg' Betűt
 előser, és azt Tanítvánnaival rajzoltatja, a' kik is,
 mivel már a' Kezek az Íráshoz hozzá sokott a' Be-
 tűt azonnal lerajzolják. Azután kérdezze őket a'
 Mester: tudjátok e' Fiaim! most mit írtatok? Ha
 Némmel felelnek, tehát ugyan azon kis Betűt raj-
 zolja a' Mester a' nag' Betű mellé, és mondjameg
 nekik, hog' ezen két Betű eget tés, és hog' ezen
 nag' Betűvel úgy kell olvasni, mint a' kitsinnel. —
 Íg menjen Rendbe a' Mester minden nag' Betűn,
 és én bizonyos vagok benne, hog' eg' két Nap alatt
 a' Tanítvánok a' nag' Betűket is tudják írni, és az-
 okkal

okkal fognak olvasni: sőt némel nag Betűket a' Germekék magok is elől találják, hog mitsoda kis Betűt tésen.

Minekutánna már a' Germekék az írott Sávakat jól tudják mind írni mind olvasni; adjon a' Mester á' Kezekbe akár mel nomtatott Könvet, és olvastasson belőle. Mivel a' Nomtatás az Íráshoz hasonló, tsak hog ott a' Betűk gömbölűbbek, minden kétség kívül tudnak a' Germekék abból akár hol olvasni. A' Nomtatásban ezen Betűk különböznek az írott Betűktől: E, F, G, a, f, g, f, a' mel külömbséget tsak akor is megtanulják, ha azokon fennakadnak, és a' Mestertől segítettven azoknak Párját az Írásban feltalálják.

Az én Vélekedésem szerént sohasem volt, se illő, se hasznok, a' Könveket más Forma Betűkkel nomtatni, és más Formájúakkal írni; ki kellene tehát a' nomtatott Betűknek Formáját az egész tudós Világból írtani, és ezáltal mind magunknak, mind Kisdedeinknek Könnebbséget serezni. Ha rajtam áltana, ennekutánna tsak ég Könv sem jönne a' Világra egyéb Írás Formába: és tudom, hog megköszönné Tselekedetemet, és tsudálkozna rajta, hogyan tudtak a' Régiek az írott Betűk Formájátul úgy eltántorodni.

Azt vethetné még valaki Sémémre, hog igen sok különböztető Jelek fordulnak elő Írásomban. Úg vagon, ha azok hasontalanok; de ha hasznosak, épen nem több az Elégnél; és ha az hasontalan y Betűt

Betűt az *ael*, *qual*, és *cvel* nem restellettük eddig írni, azokkal Savainkat terhelni, és az Olvasást homálosítani; ha az *sz*, és *zs* Betűket minden helyen Ok nélkül az Hangnak Termésete ellen is olvasnunk ösve ragasztottuk: mért volnánk ol lusták, hog még eg kis Húzást, vag Pontot is restellenénk Betünk fölibe függeszteni? És valóban ha a' külömböztető Jelet eg Helyen jóvá hagyjuk, mért kárhoztatnák azt más Helyen, a' hol sint oljan sükséges? Hisen abban se Kézünk, se Tollunk el nem törlik. — —

Végre azt az eg Jegyzést tesem még fel: hog, ha az én Siket - Néma Nevendékjeim, két Holnap alatt írni, és olvasni megtanulnak a' feljebb megírt Tanítás' Módja szerént, hog hog ne tanulhatnának az halló GERMÉKÉK azon Idő alatt írni és olvasni még? holott a' Siket - Némákkal mindégikkel különösen kell vesődni, Sólóeskőzeiket rakosgatni. De az halló GERMÉKEKET a' Mester' Sájából kibotsájtott Hang és Sőzat elegendőképen vezérel; és azért mindnájoknak eg Munkával a' Betűknek Mivóltát meglehet magarázni.

Ezen Tanítás' Módjával azt űeri leginkább az Embəri Nemzet, hog az hasnosabb Tudománokhoz hamarabb eljuthat. — Főképen pedig Faluheleken, a' hol a' GERMÉKÉK tsak Télen járhatnak az Iskolába, hasnos ezen Tanítás' Módja: mert előser az Ségénobb Sülők, a' Könvekre nem költhetnek; más az, hog eg Télen a' GERMÉKÉK tökéletesen olvasni, és írni minden Könv nélkül megtanulnak, holott a' Tél

a' Tél nég, vag öt Holnapokig sokott tartani, a' mel Idő untig elegendő az Írásnak és Olvasásnak megtanulására.

Még tsak eget: A' Papiroson való Írásra tsak akkor fogattassanak a' Germékék, ha egser Krétával, vag Írókövel helésen tudnak írni a' Táblán, és azonnal apró, azaz: hasonvételű Írásra taníttassanak. Mert mit hasálnak az Embèrnék a' sèp gömbölüre írt Betűk? azt, hog azokkal az Időt tsak héjába töltetjükel. De attúl is ójja a' Mester magát, hog a' Betűket a' maga valamel éles Es-közzel tett Húzásai után nè írassa; mert a' Germék Vétéknek tartja azokon eg Hajsálnira is kívül járni, és az Írás meg nehezéttetik.

Imé Embèri Nemzet! az az, a' mit Kisdedeidnek Javára és Könnebségére tenni sándékoztam; véged tehát jó Néven, a' mit ide leírtam: mert az igaz Szeretébül vèsi Eredetét, és adja a' Mindenható! hog valamit ezek jó Végbül íratattak, oljan jó is légén ezen Tanítás' Módjában fáradozó Tanítók' Iparkodásának

V É G E.

ELSŐ LAJSTROMA.

A' Jóltévőknek, kik a' Váczi K. Siket-Néma Nevelő-Háznak felsegállítására ügyelettek, olly rendel nyomtattatván ide, a' mint a' F. M. K. Helytartó Tanács által velünk Deák nyelven közöltetett.

Azon 500. Rforintokon kívül, mellyeket az' említett Siket-Néma Nevelő-Háznak el-rendelésére megneveztetett K. *Comissarius* Méltóságos Cs. K. valóságos Kamarás, és a' F. M. K. Helytartó-Tanácsnak belső Tanácsosa Zsadányi, és Török - Szent-Miklósi Almásy Antal Úr, ugyan azon Nevelő-Háznak első Szükségeire adott; és a' mit Liebmann Rosenfeld Budai Kereskedő 30. Forintokat érő Portékákban a' Nevelő-Háznak ajándékozott, még azon 525. Rforintokon felyül, mellyeket Istenben bódogúlt Fengler József Győri Püspök Ö Ex. a' Nevelő-Ház' Kátékétájának, Bétsben létekor 7. Hólnapi Tartására költött. 1800 dik Esztendőnek November 12-dik Napjátúl fogva, egész 1802-dik Esztend. December utolsó napjáig, a' K. *Politico-Fundationalis Cassákba* e' következő *Sommák* folytakbé.

Nrus. Serialis	A' J ó l t é v ö k n e k N e v e i.	Adomány- béli Somma	
		for.	kr.
1	Ö Tsászári, és Királyi Felsege II. Ferentz. - - - - -	5000	
2	Szalay Péter a' F. Kir. Helytartó Tanács Registr. Cancellista. -	5	
	Latus -	5005	

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- beli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	5005	
3	Szlavnicai Gróf Sándor Antal O Mélt. - - - - -	100	
4	Egy nevetlen Esztergom. - - - -	5	
5	Pudecko Jó'sef Eszterg. Szénat. -	5	
6	Zolom K. és Bánya Város. - - -	15	11
7	Decsi Község Tolna V. - - - -	2	31
8	Szent Jánosí Kerületnek Plébá- nossai, és Localis Káplánnyai. -	39	54
9	Tolna Mező Vár. Közs. Tolna Várm. - - - - -	36	
10	Vejnori Község Posony V. - - - -	6	
11	Nagy Doroghi Reform. Közs. Tol- na Várm. - - - - -	22	40
12	Alsó Négyi Köz. Hont V. - - - -	4	
13	Duna Sz. Györgyi Nemesség Tol- na Várm. - - - - -	16	
14	Aba-újvár Vármegye. - - - - -	92	53
15	Szabadka K. Város. - - - - -	100	
16	Somod. Komárom Vár. - - - - -	25	28
17	Az ugyan oda-való Pléb. Szom. Kánonok B. Kajsersfeld Ferentz	10	
18	Nahácsi Közs. Po's. Vár. - - - -	2	18
19	Esztergam Trexler Mih. által ha- gyatott. - - - - -	2	
20	Fejérvári Püsp. Milassin Miklós Ö Excell. maga részérül. - - -	200	
21	Ugyan Az a' maga Megyéiben ösz- ve-szedett. - - - - -	22	
22	Jázság és Kúnság. - - - - -	411	28
23	Po'sony Szab. K. Város. - - - -	200	
Latus - -		6522	56

Vepro-

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	6322	567
24	VeprovácZ Helys. Bács Várm. - -	23	
25	Stompfi Kerület. Plébán. - - - -	50	3
26	Hunkár Mihály Győr és Veszpr. Várm. Assess. - - - - -	50	
27	Nagy Szomb. Deák. Isk. Directo- ra és Profess. - - - - -	12	
28	Zichi Jo'sef Camer. és Consil. Ö Nagysága. - - - - -	100	
29	Újvidéki Görög Kereskedők' Tár- sasága. - - - - -	100	
30	Ketskeméth Mező Város Pest Vár- megy. - - - - -	300	
31	Egri Deák Iskolák. - - - - -	41	24
32	Veperdi Pléb. és V. Ösp. a' ma- ga Ker. öszveszed. - - - - -	75	
33	Csornai Plébán. a' Közs. részé- rül. - - - - -	62	
34	Ugyan az, az alsó Ráb-Kerületb. öszve-szedett. - - - - -	60	
35	A' Lévai V. Ösp. a' maga Kerü- let. öszve-szedett. - - - - -	45	
36	LötseI Sz. K. Város. - - - - -	57	9
37	Késmárki Cat. Nem. Isk. - - - -	15	
38	Körös Vásárh. Sz. K. V. - - - -	3	33
39	Mihálkovits Lajos Kom. Várm. Szol- ga Birája a' Felső Járásbúl. -	70	
40	Kassa Sz. K. Város. - - - - -	171	42
41	A' Kassai Academia, és Deák. Iskolák. - - - - -	52	34
	Latus - -	7591	13

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i:	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	7591	17
42	Szabó János Nagy Födémesi Plébán. - - - - -	5	
43	Göntzi V. Ösp. a' maga kerületébül. - - - - -	7	1
44	Széplaki Pléb. a' község - - - -	1	30
45	A' Rozsnói Deák Isko. - - - -	15	
46	Szathmár Várm. Status és rend. -	1000	
47	Battyáni Lajos Ö Hertzegsége -	450	
48	Szakoltzai Plébán. és V. Öspör. -	115	
49	Nagy-Szombathi Deák Iskolák. -	20	
50	Mosoczi Pléb. és V. Ösp. - - -	8	9
51	Menhardi Villa Szepesi Mező Város. - - - - -	15	17
52	Strazza dto. dto. - - - - -	30	
53	Beela dto. dto. - - - - -	10	
54	Iglo. dto. dto. - - - - -	100	
55	Görgey Zsófia Richthauser megmarad. özvegy. - - - - -	10	
56	Lichenfeld Günther Sám. - - - -	10	
57	Váradi Szathmáry Dónát. - - - -	20	
58	Ujházy Lajos. - - - - -	10	
59	Tóthfalusy János. - - - - -	10	
60	Pfannschmidt Anna Özv. - - - -	10	
61	Késmárki Cath. Község. - - - -	9	1 ¹ / ₂
62	Kis Szalóki Helység. - - - - -	3	
63	Rozsnai T. Káptalan. - - - - -	50	
64	Doloviczenyi Pál. - - - - -	10	
65	Szakoltza Sz. K. Város. - - - -	50	20
66	Eötsényi Közs. Tolna V. - - - -	4	
	Latus - -	9564	20 ¹ / ₂

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum --	9564	20 ³ / ₅
67	Gétzy András á Trenchény Deák Iskol. Dir. -----	20	
68	A' Pesti Fő-Nemzeti Osk. ---	40	15
69	Zelom Városa -----	143	11
70	Pesti Deák Iskolák. ---	45	52
71	A' Ketskeméthi Deák Isk. ---	3	23 ¹ / ₂
72	A' Budai Nemzeti Iskol. ---	47	23
73	Ungvári Deák Iskol. és Tanítók. ---	23	8 ¹ / ₂
74	Ungvári Nemz. Isk. és Tanítók. ---	11	51 ¹ / ₂
75	Po'sonyi Fő, és Deák Is. ---	70	
76	A' Temesvári Magistrát. ---	228	38
77	Ó Palánka. -----	16	
78	Tovarissova Helység -----	3	11
79	Gaidobra dto. ---	6	59
80	Obravacz dto. ---	3	10
81	Bulkesz dto. ---	2	6
82	Szilbás dto. ---	4	26
83	Plavna dto. ---	3	27
84	Myavi kerül. V. Öspör. ---	12	39
85	Egy Nevelt. az Eszterg. Vic. Kápt. Cancel. által. ---	25	
86	Eszterg. Deák Iskolák. ---	20	15
87	Jászberényi Deák, és Nemzeti Isko- lák -----	21	6
88	Nyitrai Deák Iskolák. ---	54	30
89	Az Eszterg. Érseks. felső kerülete- bé-li Plébánosai. ---	21	9
90	Kalotsai Deák Iskolák. ---	19	41
91	Malatzkai kerül. V. Ösp. ---	63	
	Latus --	10475	11 ⁷ / ₅

Nrus. Serialist	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma	
		for.	kr
	Translatum - -	10475	117
92	Kassa Sz. K. Város. - - - - -	95	
93	Komáromi új Hajós Társ. - - - -	120	
94	Körmözt Sz. K. Város. - - - -	37	
95	Po'sonyi T. Káptalan. - - - - -	200	
96	Trenchin Sz. K. Város. - - - -	10	
97	Torontal Vármegye. - - - - -	628	59
98	Semsey András Personális Ö Nagy sága. - - - - -	150	
99	Budai Deák Iskolák. - - - - -	50	36
100	Eötvös Mező-Varos. - - - - -	7	
101	Gerjéni Refor. Közs. Tolna Vár- megye. - - - - -	9	36
102	Györkén dto. - - - - -	8	
103	Lötsei Nemz. Iskolák. - - - - -	9	7
104	Pest Sz. Kir. Város. - - - - -	100	
105	Haidenreich Lajos Arad Várm. Or- vosa. - - - - -	100	
106	Makóvári Cath. község. - - - - -	25	
107	Pétsi Püspöki Megyéb. - - - - -	470	6
108	Liszkai Pléb. Németh. Ist. - - - -	50	
109	Esztergom Vármegye. - - - - -	150	
110	Komáromi Evang. közs. - - - - -	15	
111	Görög Dömötör. - - - - -	300	
112	Új Aradi község. - - - - -	15	12
113	Eleki Pléb. és Mester. - - - - -	50	5
114	Fülek Püspöki Plébán. - - - - -	29	
115	Egy Nevelt. a' K. Comis. és a' F. M. K. Helyt. Tan. Titokn. Almásy Antal által. - - - - -	50	
	Latus - -	13154	53

N.º.	Seri. di.	A' Jóltevéőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
			for.	kr.
		Translatum - -	13154	55½
116		Túróczi kerül. V. Ösp. Bátsme- gyei Erneszt. - - - - -	6	21
117		Egri Kerület Batai, és Stropkovi Plébán. - - - - -	25	50
118		Nemes Borbély Jó'sef - - - - -	100	
119		Heves Várm. Tarnai Járás. lévő Helységei. - - - - -	109	32½
120		Komárom Várm - - - - -	163	7
121		Tengernél sekvő Királyi jószágok- nak Comissár. - - - - -	16	9
122		Buccari Magistratus. - - - - -	2	42
123		Fiumi dto. - - - - -	200	48
124		Veszprémi Deák Isk. - - - - -	17	
125		Győr Sz. K. Város. - - - - -	24	2½
126		Bukin Camar. Jóság. - - - - -	1	
127		Veszprémi Püsp. Megy. - - - - -	161	3
128		Bártfa Sz. K. Város. - - - - -	50	
129		Zolom Vármegye. - - - - -	38	16
130		Budai némelly Tzéhek. - - - - -	296	
131		Po'sonyi Nemz. Iskolák. - - - - -	80	24
132		Jászág, és Kúnság. - - - - -	188	51½
133		Baja Mező Város. - - - - -	4	
134		Hedervári V. Ösp. Nemes Fe- rentz. - - - - -	26	28
135		Győri Deák Isk. és Elölj. - - - - -	50	
136		Koronczai Pléb. Istváni Elek Győr Várm - - - - -	23	37
137		Komáromi Deák, és Nemz. Isk. 's Elöljárók. - - - - -	52	
		Latus - -	14773	25½

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	14775	255
138	Győri Nemz. Isk. és Tan. - - - -	56	21
139	Sopronyi Deák és Nemz. Isko- lak. - - - - -	36	
140	Sz Mártonyi Ev. Közs. - - - -	22	
141	Köpcsén Mező Város - - - -	6	6
142	NémethJándorf. - - - - -	4	
143	Körmötcz Sz. K. Város. - - - -	5	25
144	Gróf Illésházy Istvánv Ö Mélt. -	1000	
145	Dubnitzai Pléb. és Kánt. ugyan azon Ker. részér. - - - - -	246	12
146	Trenchin Várm. a' Gyűlésben ösz ve szedett. - - - - -	68	36
147	Mednyánszky Ant. Tren. Várm. Fő szolg. Birája. - - - - -	30	45
148	Kőszegi Imre. dto. dto. - - - -	20	
149	Gróf Eszterházy Ferentz Ö Mélt.	500	
150	Eszterházy Miklós Ö Hertzeg- sége. - - - - -	500	
151	Nagy-Bányai Pénz-verő Hivatal. -	109	595
152	Schelmetzi Kir. Bánya Cassa a' Tiszt. részérül - - - - -	326	75
153	Schelmetzi Teátrum Directio, - -	160	
154	Új vidéki Nemz. és Deák Isko- lak. - - - - -	21	20
155	Pétsi Fő, és Deák Iskol. - - - -	31	
156	Fejérvári Püspöki Megy. - - - -	34	
157	Laibitz Korona Mez. V. Egyházi Adm. Szepesh. - - - - -	20	
158	Kassai Sz. K. Város. - - - - -	20	
	Latus - -	17989	165

Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum. - -	17939	167
159	Győr Várm. - - - - -	138	42
160	Szabadkai Deák, és Nem. Isko- lak. - - - - -	37	
161	Szabó András az Eszter. Érsek. Budai fel-szentelt. Püsp. Ö Mél- tosága. - - - - -	500	
162	Baimótzsi Ker. V. Öspör. - - - -	46	
63	Fejérvári Deák Iskol. - - - - -	40	
164	Nyitra Várm. ugyan úgy nevezte- tett Járás. - - - - -	71	42
165	Újvári Deák Iskol. - - - - -	11	
166	Fejéregyháza - - - - -	16	
167	Fejérvári T. Káptalan. - - - - -	300	
168	Köszegi Deák Iskol. - - - - -	10	48
169	Özvegy Brunzvik Grófné Ö Nagy- sága. - - - - -	200	
170	Moson Vármegye. - - - - -	42	37
171	Pétsi Lotri író Aigner János Más Társaival egy. - - - - -	13	30
172	Erdély Orsz. nagy Hertz. - - - -	732	58
173	Pest Vármegye. - - - - -	707	154
174	Ettyekvi Helység. - - - - -	15	
175	Herzán Ferentz. Kardin. Szomb. Püsp. Ö Emin - - - - -	100	
176	Szombathelyi Püs. Megy - - - -	76	
177	Nyitrai Káptalan. - - - - -	100	
178	Hajdú Városok. - - - - -	112	544
179	Káposztafalvai Község. - - - - -	31	14
180	Esztergomi Vármegye. - - - - -	372	36
	Latus - -	21464	337

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	21464	55
181	Kalotsai T. Káptalan. - - - - -	156	12
182	Kalotsai Püs. Megy. Plé. - - -	30	
183	Kalotsa Városa. - - - - -	18	48
184	Sümegeh Várm. Zichy Úr által a- datott. - - - - -	161	13
185	Tatai Deák Iskolák. - - - - -	10	
186	Bótzai Hegybéli District. - - -	10	12
187	Arva Vármegye. - - - - -	94	
188	Gnezdei Plébán. és Lublyovi Ke- rül. V. Öspör. - - - - -	10	21
189	Petz Sz. Mártonyi Pléb. Cserey Sándor. - - - - -	6	17
190	Gnezda Korona Mez. V. - - - -	5	
191	Zombor Kamara Jóság. - - - -	126	
192	Kula Kamara Josz. Tiszt. - - - -	40	
193	Keresztúr Helység. - - - - -	8	37
194	A' Tisza Kerületben némelly Sze- mélyek. - - - - -	14	34
195	Szántó Kamara Urodal. néhány magány. Szem. - - - - -	23	
196	Győr Sz. Kir. Város. - - - - -	22	39
197	Hedervári Kerül. V. Ösp. Nemes Ferencz. - - - - -	53	30
198	Jáhtendorf Helys. Mos. Várme- gye. - - - - -	6	
199	Sz. Péter. dto. dto. - - - - -	7	
200	Szólnok dto. dto. - - - - -	16	
201	Mossny. - - - - -	36	35
202	Levél Mos. Várm. - - - - -	4	
	Latus - -	22304	57

Nrus. Serialis.	A' Jóltévőknek N e v e i.	Adomány béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	22304	37 ³ / ₄
203	Budai némelly Czéhék. - - - - -	35	
204	Gzöngyös Mez. Vár. Hev. Vár- megy. - - - - -	152	
205	Syrok Hely. dto. - - - - -	2	15
206	Föl-Németh dto. dto. - - - - -	2	
207	Pracsaí Helys. - - - - -	3	9
208	Ó Arad Kamar. V r. - - - - -	156	20
209	Szyrmiai Várm. - - - - -	1554	45 ³ / ₄
210	Ugyan az Kuknyevczy lakos Szu- barits Márkt. - - - - -	40	
211	Szebeni belső és külső Kir. Er- délyi Tiszt. - - - - -	102	10
212	Szeged Városa. - - - - -	13	6
213	Lublyói Község - - - - -	9	2 ³ / ₄
214	Sz. Jánosi Közs. Mos. V. - - - - -	5	
215	Cseitei Pléb. és V. Ösp. - - - - -	120	
216	Széleskúti Közs. Sopr. V. - - - - -	7	
217	Péts Városa. - - - - -	70	
218	Pétsi T. Káptalan. - - - - -	200	
219	Szemptzi felső Kerület. - - - - -	21	18
220	Árvai felső Kerül. Pléb. - - - - -	41	36
221	Temesvári Kir. Administrationak Tisztjei. - - - - -	331	43
222	Lakaczi Plébán. Torner János. - - - - -	50	24
223	Rajkai Közs. Moson. V. - - - - -	15	9
224	Kőhalom dto. - - - - -	9	
225	Miavi Kerül. V. Ösp. - - - - -	6	48
226	Po'sony Vármegye. - - - - -	26	36
	Latus - -	25256	59 ³ / ₄

Nrus. Serialis.	A' Jóltévőknek N e v e i.	Adomány béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	25256	59 ³
227	Verebéli V. Ösp. a' maga Kerül. öszve szedett. - - - - -	39	18
228	Horváth János N. Károlyi Némz Iskol. Direct. - - - - -	4	29
229	Jedlitska Ferentz. - - - - -	10	
250	Nagy Lomniczi Ev. Köz. - - - - -	5	
231	Bazin Város. - - - - -	8	27
232	Új Banáti Község. - - - - -	5	54
233	Új falusi Plébános. - - - - -	57	2 ⁴
234	Borsód Vármegye. - - - - -	850	
235	Soprony Kerül. V. Ösp. Vachtler Pál. - - - - -	84	11
236	Erdélyi Gubernium. - - - - -	211	41 ⁶
237	Besztertze Város. - - - - -	35	
238	Szomolyi V. Öspör. - - - - -	64	
239	Lőtsei Deák Iskol. - - - - -	14	52
240	Körös Vármegye. - - - - -	7	50 ⁴
241	Temes Vármegye. - - - - -	505	26
242	Torontal Vármegye. - - - - -	304	19
243	Trenchén Vármegye - - - - -	24	
244	Késmark Város. - - - - -	50	
245	Baranya Vármegye. - - - - -	238	54
246	Zolom Vármegye. - - - - -	42	17
247	Kassa Városa. - - - - -	50	
248	Esztergom Vármegye. - - - - -	81	49
249	Sasvári V. Ösp. Cservény Jó'sef.	23	
250	Polonka Helység. - - - - -	7	24 ⁴
251	Dobbi dto. - - - - -	5	8
252	Redova dto. - - - - -	6	
	Latus - -	27990	42 ⁵

Nr. s. Serialis	A' Jóltévőknek N e v e i.	Adomány béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	27990	42 ¹ / ₂
255	Matheoszai Evan. Kösz. - - - -	40	
254	Dobschina Mező Város. - - - -	100	25
255	Szontagh, Gömöri Notár. - - - -	10	
256	Pel-üczinyi Fő - Strá'sa Mester. -	4	
257	Márjá'sy Böldi'sár. - - - - -	14	
258	Csernota János Doboczi Plébá- nós. - - - - -	12	
259	Szontagh Sámuel. - - - - -	3	
260	Békess. Vármegye. - - - - -	274	43
261	Sámkfalvi Eccles. - - - - -	2	6
262	Losonczi dtó. - - - - -	1	24
263	Szepesvárallya Mező V. - - - -	20	
264	Gömör Vármegye. - - - - -	100	
265	Gróf Prónay Gábor Ö Méltósá- ga. - - - - -	200	
266	Cházár. András. - - - - -	20	
267	Kún Taporczaí Eccl. - - - - -	3	
268	Osvárd fogoly további fogságát meg-váltván. - - - - -	50	
269	Rosnó Mező Város. - - - - -	100	
270	Zmeskal György Aul. Famil ígért 100 fl. - - - - -	100	
271	Új vidéki Város. - - - - -	10	
272	Soprnnnyi T. Káptalan. - - - -	29	9 ¹ / ₂
273	Poséga Vármegye. - - - - -	43	48
274	Szathmár Némethi. - - - - -	100	
275	Csöryi Közs. - - - - -	6	
276	Hont alsó Duna Kerül. Plébáno- sok, Helys. - - - - -	72	
	Latus - -	29306	17 ¹ / ₂

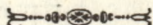
Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	29306	17 $\frac{1}{2}$
277	Szétsényi dto Plébános. és Hely- ségek. - - - - -	129	15
278	Nyúlás Mez. Vár. Közs. - - - - -	10	
279	Fétényi Plébános. - - - - -	5	3
280	Szabó Ferentz Várallyai Bíró ha- gyott. - - - - -	100	
281	Helvetica Confession lévő Süme- ghi Környék. - - - - -	40	39 $\frac{1}{2}$
282	Vátzi T. Káptalan. - - - - -	450	
283	Ugyan Az a' Megye-béli Papság, és Nép által. - - - - -	1072	12
284	Trenchén Vármegye. - - - - -	60	2
285	Temesvár Sz. K. Város. - - - - -	130	32
286	Gróf Keglevics Károly Ö Méltó- sága. - - - - -	100	
287	Tornai Kerül. V. Ösp. - - - - -	20	
288	Nyitra Várm. lévő Evang. Köz- ség. - - - - -	41	38
289	Bánhídi Plébános. - - - - -	5	6 $\frac{1}{2}$
290	Vácsi Megy. Papság és Hívei. -	15	
291	Kalocsai Fő-Megy. Vikerialis Hi- vat. - - - - -	8	27
292	Honorius Artner Kőszegi Aug. Conf. Prédik. - - - - -	25	34
293	Prohacka János Malaczkai Kerül. V. Ösp. - - - - -	34	
294	Magyar Óvár-Mez. Vár. - - - - -	21	
295	Esztergomi Érsek Vicar. Hivat. -	122	24
296	A' Banátusi Oraveczi Bánya Igazg.	75	25 $\frac{1}{2}$
	Latus. - -	31770	36

Nrus. Serialis.	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	31770	56
297	Szebeni K. Kászsza Erdélyben öszve szedett. - - - - -	554	6
298	Herschling Dániel Nyitr. Nagy Prépost hagyott. - - - - -	150	
299	Battai Helv. Conf. Közs. - - - -	1	51
300	Soprony Sz Kir. Város. - - - -	548	58
301	Cházári Pléb. a' Mátrai Kerül. ré- széről. - - - - -	75	12
302	Csornai V. Ösp: maga Kerül. - -	40	
303	Tolna Baranyai August. Conf. Eccl. Seniorát. - - - - -	55	16
304	Bereghszászi Plébánia. - - - -	4	56½
305	Gyöngyös Mez. Város. - - - -	152	32
306	Gyöngyösi Megy. ném. Helysé- gek. - - - - -	11	
307	Pásztó Község. - - - - -	12	24
308	Sírok Helys. - - - - -	2	15
309	Bács Vármegyé. - - - - -	52	
310	Nagy Váradi Distr. Pro. Direct.	8	21
311	Érsek Újvári Kerül. V. Öspör. -	37	
312	Sziksóvíai dto. dto. - - - - -	20	
313	Csomád. Evang. Közs. - - - - -	5	
314	Körmöti Deák Iskol. - - - - -	16	30
315	Oda-való Local. Direct. Kaszner György. - - - - -	2	
316	Budakesz Hely. - - - - -	12	
317	Vál dto. - - - - -	25	
318	Patka dto. - - - - -	20	
319	Drávetzky Ferentz. Kánonok ál- tal hagyattatott. - - - - -	3000	
	Latus - -	36532	57½

Nrus. Serialis.	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma	
		for.	kr.
	Translatum - -	56552	57 $\frac{1}{2}$
520	Csanád Vármegye. - - - - -	120	30
521	Videni Helys. Mos. Vár. - - - -	20	
522	Nyitrai Deák Iskol. - - - - -	5	
523	A' Dunántúl-való Superintenden- tia Helv. Conf. - - - - -	645	12 $\frac{1}{2}$
524	Ugyan azon Superintendentianak Fő Igazgat. Pázmándi Jó'sef -	50	
525	Dobrai Eccles. August. Confes. -	5	42
526	Borostyánkeő dto. dto. - - - - -	5	18
Ezekén kívül még pedig bé-folyt.			
527	Az Erdélyi Püspök Mártonfy Jó- zsef Ö Excellentiája által ada- tott 500 for. Kápitálístúl, 19. Apr. 1801. egész ugyan azon napig 1805. járó 5. száztul-va- ló interes. - - - - -	50	
528	Cházár András által adatott 900. forintoktól 1802 Esztendőre já- ró 5 száztul-Való Interes. - - -	45	
529	Jedliskay Esztendőnként tett aján- lásból 180 $\frac{1}{2}$ jár.	10	
Summa rectiori Calculo -		37287	40

MÁSODIK LAJSTROMA.

Azon Jótéteményeknek, mellyek a' Vátzi Magyar K. Siket-Néma Nevelő-Háznak előmozdítására 1803dik esztendőnek 1. Januáriussdtól egész utolsó Decemberig a' M. K. Foundationális Cassába bé-folytak.

Nrus. Serialis	A' Jóltévőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	<i>Első Somma -</i>	37287	4
1	A' Tsanádi Püsp. megyének né- mely Községei - - - - -	68	46
2	A' Munkátsi dtto. orosz Községe.	150	
3	Rechnitzi Evang. Templom - - -	3	
4	Althani detto detto - - - - -	5	
5	Szombathelyi Fő Iskolák' Elöl- járói - - - - -	77	2 $\frac{1}{2}$
6	Győri közép Kerületi Ösperest - -	12	2
7	Az Erdélyi K. Gubernium - - -	11	40
8	Temes Vármegye - - - - -	651	14
9	Sopron detto - - - - -	200	
10	Kalocsai Érsek Ö Excellentiája Kollonits László - - - - -	1000	
11	Raitzel Jó'sef Esztergom. Magist. Accessistája - - - - -	5	
12	Fejérvár Szab. Kir. Város a' ma- ga Cassájából 50 for. a' Község től öszve szedett 88 for. 11 d. -	138	11
	<i>Latus - -</i>	39610	23 $\frac{1}{2}$

Nrus. Serialis	A' Jóltévőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		fer.	kr.
	Translatum - -	39610	23½
13	Csongrád Vármegye - - - - -	399	20½
14	Esztergomi Káptalan - - - - -	1000	
15	Fejérvári Püspök Ö Excallentziája Millasin Miklós - - - - -	300	
16	A' Dunán túl lévő Reform. Su- perintendentia - - - - -	75	4
17	Alsó Sáápi Káplán - - - - -	2	
18	Vátz Hartyai Reform. Templom -	8	30
19	Némely. házasúlandók Neograd- Vármegyében - - - - -	5	
20	Egy nevetlen - - - - -	1	
21	Ferderber Mátyás Budai Polgár -	25	
22	Erdélyi Fejér Vármegye - - - - -	10	5
23	Közép Szolnoki detto Erd. - - -	5	41½
24	Sz. György szabad Kir. Város - -	20	
25	Kraszna Vármegye - - - - -	357	38
26	Torontál detto - - - - -	86	41
27	Gróf Forgáts Jó'sef - - - - -	100	
28	Ivanka Imre az említett Grófnak Plenipotentiáriussa - - - - -	20	
29	Hont Várm. alsó Kerületi Ösp. -	50	
30	Vittenczi Ösp. - - - - -	152	4
31	Szabolts Vármegye - - - - -	520	9½
32	Sopron Vármegye alsó Kerületi Evang. Község - - - - -	42	27
33	Nisideri Község - - - - -	30	
34	Nagy Szombat szab. Kir. Város -	133	
35	Szeben detto detto - - - - -	48	
36	Eperjes detto detto - - - - -	77	45
	Latus - -	43059	49

Nrus: Serialis.	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	45059	49
37	Nagy Váradi Cath. Püspök. Vi- kariussa - - - - -	42	48
38	Malatzkai Kerületi Község. - - -	20	
39	Pilis Szent Kereszti Község. - - -	3	
40	Saxoniai Hertzeg Albert Ö Kir. Föls. - - - - -	2000	
41	Gróf Károlyi' Özvegye. - - - - -	500	
42	Abbaújvár Vármegye. - - - - -	91	17
43	Zemplén detto. - - - - -	298	16
44	Klobusitzky Pál' Özvegye. - - - - -	400	
45	Gosztonyi Alois Ösp. - - - - -	15	
46	Szaplonczay László Reform. Pré- dikátor. - - - - -	6	
47	Nyitra, és Túrócz Várm. Evang Község. - - - - -	32	51
48	Fél Toronyai Község. - - - - -	7	8
49	Kapetároovics Demetertül hagna- tott. - - - - -	12	
50	Csappa Antaltúl detto. - - - - -	25	
51	Egy Nevendék táplálására fun- dált Fuchs Ferentz Nyitrai Püs- pök. - - - - -	2000	
52	Ugyan azon Tőke pénznek előre be-adott interesse. - - - - -	100	
53	Komáromi Evang. Község. - - - - -	10	
54	Trautsondorfi helybéli Káplán. - -	15	48 ¹
55	Kanizsai Község. - - - - -	15	
56	A' Győri Reform. Senioratussa. -	24	3
57	Weineri Plébánus. - - - - -	3	
	Latus - -	48681	1

Nrus. Serialis.	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	4868	1
58	Szempezei Egyh. Kerület. - - -	10	
59	Korpona K. Város. - - - -	25	36
60	Munkátsi Cath. Plébánus. - - -	10	
61	A' Maramorosi Rendek. - - - -	453	
62	Pap István. - - - - -	20	
63	Moori Plébánus a' Községtől ösz ve szedett. - - - - -	10	
64	Hommonnai Kerület. - - - - -	31	57
65	Cházár András Úr némelly Ren- dektől öszve szedett. - - - - -	474	57½
66	Ugyan ez a' Rozsnai Bánya Mun- kásoktól. - - - - -	90	
67	— Hont Várm. Rendeitől. - - -	369	1
68	— Huszár K. Tanácsos Úrtól. - -	20	
69	— Darási Evang. Prédikátortól Hont Várm. - - - - -		29
70	Debreczen Szab. K. Város a' ma- ga Cassájából. - - - - -	200	
71	A' Nyitrai Cated. Kerületi Plé- bánus. - - - - -	32	42
72	Bulcsi Plébánus Kraszna Várm. -	5	
73	Galikutja János. - - - - -	50	
74	Haszlinger András Udvari Agens.	10	
75	Gelley Mihály. - - - - -	17	
76	Trencsén Kerületi Evang. Senio- ratusa. - - - - -	10	21
77	Szkačsányi Kerület Ösp. - - - -	15	30
78	Radna Kerületi Ösp. - - - - -	24	
79	Békes Vármegye. - - - - -	155	
	Latus - -	50715	34½

Nrus. Serialis	A' Jóltevéőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	50715	34 ¹ / ₂
80	Verschetzi Község. - - - - -	111	
81	Bajai Község. - - - - -	5	
82	Beszterczei Evang. Község. - - -	58	51
83	A' Jászság, és Kúnság. - - - - -	232	34
84	Sümeg, Vármegye. - - - - -	550	
85	Felső Arvai Kerületi Papság. - -	30	
86	Kovácsi Plébánus. - - - - -	3	25
87	Nagy Pál Komáromi Evang. Prédikátor. - - - - -	14	23 ¹ / ₂
88	Kotsi Horváth István Fejér Várm. V. Ispánnya. - - - - -	50	
89	Zólm Vármegye. - - - - -	139	17
90	A' Dunán innen lévő Reform. Superintendencia. - - - - -	274	55
91	Trencsényi Evang. Templom. - -	11	13
92	Adudich Ferentz Pósega Várm. V. Ispánnya. - - - - -	10	
93	Schelmeczi Evang. Község. - - -	22	13
94	Katonszky György Világi Pap a' Kalotsai Érseki megyében obligatióba. - - - - -	50	
95	A' meg-hólt Trnka Ventzel Professornak vagyonjából a' Testamentom Teljesítői Demién Antal, és Edlinger Ferentz Ex-jésuita által egy, a' Gróf Draskovics Ferentzhez intézett obligatio ahoz illendő érdekével egygyütt. - - - - -	1000	
	Latus - -	53278	15 ¹ / ₂

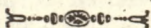
Nrus. Serialis.	A' Jóltévőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	53278	15 $\frac{4}{8}$
96.	Az Egri T. Káptalan 2000. For. Kapitalistúl 19 - dik Mart. 802. egész ugyan azon napig 803. járó 6. száztúl való interessét által adott. - - - - -	120	
97	A' Soproni T. Káptalan által a- dott egy Aerarial obligatióban 20 fl. 54 $\frac{7}{8}$ kr. Kapitalis 3 $\frac{1}{2}$ pro Cent 1ma Jan. 802 egész u- tolsó Sept. interessével. - - -	1	11 $\frac{2}{8}$
98	Gróf Draskovics Ferentznél lé- vő 400 fl. Capitalistúl 15 Nov. 794 egész ugyan azon na- pig 802 5. pro Cent. interes- sét. - - - - -	400	
99	Cházár András a' Nevelő Ház- nak meg-igért 900 fl. kész pénzbe le-tette. - - - - -	900	
100	Azon 500 fl. interesse, mellyet Mártonfi Jó'sef Erdélyi Püsp. Ö Excell. által adott 19 A- pril. 803 egész ugyan azon na- pig 804. - - - - -	25	
101	Végtére a mind eddig bé-folyt Jótéteményeknek Capitalissa- itúl, mellyek külömb-féle he- lyeken le-vagynak téve, járó interes. - - - - -	1673	2 $\frac{4}{8}$
Latus - -		56397	29 $\frac{4}{8}$

Ezekén

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr
	Translatum - -	56597	29 ³ / ₄
	Ezeket fölül ajándékoz- tatott.		
	Az Egri T. Káptalan által 23-dik Mart. 1802-ben adatott Fun- dationális levélben 6. pro Cent. Capitalis. - - - - -	2000	
	Sopronyi T. Káptalan Királ. O- blig. dto. 30. Mart. 1802 Nro. 7358 a 3 ¹ / ₂ pro Cent. dto. - - - - -	20	20 ⁷ / ₈
	<i>Az Első és Második Lajstrom- nak Sommája - -</i>	58418	20 ³ / ₄

HARMADIK LAJSTROMA.

Azon Jóltevőknek, kik a' Vátzi Magyar K. Siket-Néma Nevelő-Háznak Előmozdítására 1804-dik Esztendőnek első Januárius Napjátúl 1807. első Januáriusig 1808. a' Magyar K. Foundationális Cassába befolytak.

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek Nevei.	Adomány- béli Somma	
		for.	kr.
	<i>Az Klső és Második Lajstromban foglaltatott Somma --</i>	58418	20 $\frac{3}{4}$
1	Méltóságos Duleinai Püspök és Esztergomi Kanonok Arady János Úr, az Hazánkban lévő nemesebb Köveknek pallérozására nézve, azonokbúl főképpen, hogy ezen pallérozó Mesterségben, az Siket-Néma Iffiak taníttassanak, minden pallérozáshoz szükséges		
	Latus -	58418	20 $\frac{3}{4}$

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	58418	20 ³
	Eszközöken és Könyveken kívül, valóságosan nagylelkű Fundá- tziót tett - - - - -	8000	
2	Erdélyi Kormánysház Kraszna Vármegyében gyűjtött - - - -	11	59
3	Kassa szabad Kir. Város - - - -	100	
4	Méltóságos Miklósi Ferentz Nagy Váradi Püspök - - - - -	500	
5	Zágrábi Dioecesisben gyűjtött - -	11	37
6	A' Meczenzöffi Község - - - - -	12	
7	Fénszarai Község - - - - -	40	
8	Bálas-Gyarmathi Evang. Község -	81	16
9	Schestaky Jó'sef Kanonok - - - -	12	6
10	Váczi Vicsariális Tiszttség - - - -	117	56 ⁴
11	Hertzeg Eszterházy Miklós - - - -	500	
12	Sopron Vármegye - - - - -	65	35 ⁴
13	Rosnyai Dioecesis - - - - -	228	24
14	Petkó Jó'sef V. Nótárius Trentsén Vármegyében gyűjtött - - - -	57	21
15	Keller György Po'soni Kanonok -	50	
16	B. Beleznay Sámuel. - - - - -	400	
17	Veszteniczi Distr. Ösperestség - -	16	
18	Szemptzi Ösperestségben gyűjtöt -	23	
19	Felki Districtusnak Plébánossai -	10	42
20	Vas Vármegyében Aug. Confess. némely Eklésiai Senior. Infer. -	15	58
21	Trentsén Vármegye' Plébánossa -	104	24
	Latus - -	68776	39 ¹

Nrus. Serialis	A' Jóltévőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	68776	39 $\frac{3}{4}$
22	Temes-Vármegyében némely Hely- ségek - - - - -	105	
23	Zedlmayer Ferentz - - - - -	5	
24	Andácsi Ósperest Pathai Distri- ctusban gyűjtött - - - - -	13	10
25	Erdőtelki Plébános - - - - -	15	
26	Szentmirey Nótárius - - - - -	4	
27	Dunán innen lévő Helv. Conf. Su- perintendentziája a' Pesti Tra- ctusban - - - - -	15	16
28	Erdélyi Kormánysház ott lévő Szolnok, és Fejér-Vármegyé- bül - - - - -	71	39 $\frac{1}{2}$
29	Komáromi Evang. Község - - -	10	9
30	Ribay György Torzsai Minister Aug. Conf. - - - - -	7	2
31	Bakabányi szab. Kir. Város - -	9	53
32	Besztercei Dioecesis - - - - -	155	27
33	Hesz János' Testamentoma sze- rént - - - - -	20	
34	Cházár András - - - - -	145	
35	Nyitrai Város - - - - -	32	
36	Moson-Vármegyebéli Evang. Köz- ségek - - - - -	10	30
37	Szenkviczi Plébános - - - - -	1	9
38	Dunántúl való Superintendentia Helv. Vallás. - - - - -	60	14
39	Győri Dioecesis. - - - - -	786	31
	Latus - -	70243	39 $\frac{3}{4}$

Nrus. Serialis	A' Jóltevéőknek N e v e i,	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	70243	59 ⁷ / ₈
40	Baranya Vármegye.	17	
41	Grinavi Község. - - - - -	10	52
42	Molnár András Actuariusza az Egri Káptalan Vikáriátus. - - -	6	22 ³ / ₈
43	Ferdinánd Magyar Gyalog Rége- mentnek Tisztjei. - - - - -	100	
44	Temesvár S. K. Város. - - - - -	38	25
45	Borsod Vármegye. - - - - -	19	43
46	Abauj Vármegye. - - - - -	100	
47	Zemplén Vármegye. - - - - -	333	30 ⁴ / ₈
48	Szala Vármegye. - - - - -	1020	55 ⁴ / ₈
49	Esztergomi Dioecesis Plébán. - -	250	
50	Bács Vármegye. - - - - -	127	33
51	Raisinger Fülekpüspöky Plébános.	10	
52	Sóskúti Plébános. - - - - -	12	
53	Szent-Andrai Község. - - - - -	10	
54	Krasso Vármegye. - - - - -	152	31
55	Oraviczi Főb-Cassa, a' Rézbányai- aktúl öszveszedet. - - - - -	13	11
56	Schirmer Tamás Aradi Polgár, a' megholt Schafer Jó'sef által megigért. - - - - -	25	
57	Ugocsa Vármegye. - - - - -	43	18
58	Vas Vármegye. - - - - -	567	24
59	Keller György Po'soni Kanonok és Plébános. - - - - -	37	50
60	Aug. Confes. Superintendentia Du- nántúli Districtusban. - - - -	193	17
	Latus - -	75132	32 ¹ / ₈

Kets-

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	73132	32½
61	Ketskeméthi Plébános. - - - - -	100	55
62	Heves Mező Város. - - - - -	100	
63	Váczi Megyebéli Vikáriátus. - -	132	21
64	Szerem Vármegye. - - - - -	79	30
65	Komáromi Aug. Confes. Község. -	10	15
66	Zmeskál György. - - - - -	150	
67	Lossonczi Reform. Község. - - -	125	
68	Pest Vármegyei Evang. Község. -	46	41
69	Tolna Vármegye Evang. Község. -	42	25
70	Draskóczy Sámuel - - - - -	20	
71	Halitskai Jó'sef. - - - - -	5	
72	Szomolnoki Bányás Tisztség - - -	41	9
73	Po'sega Vármegye - - - - -	20	4
74	Helv. Confes. Dunántúl Superin- tendencia - - - - -	36	24½
75	Kanyó András Váczi Kanonok' Ha- gyománya - - - - -	200	
76	Chrobák András Újbéli volt Plé- bános által Testamentomban ha- gyott - - - - -	5	
77	Pécsi Dioecesis' Plébánossa - - -	175	
78	Székes Fejérvár szabad Királyi Város - - - - -	50	
79	Szabatkai' szabad Királyi Vá- ros. - - - - -	50	
80	Pesti Illyrica Község - - - - -	25	
81	Körös szabad Kir. Város - - - -	6	37½
82	Etyeki Helység - - - - -	15	
	Latus - -	74568	54½

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.]	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	74568	54 ³
83	Nagy Győr Váci szent Széknek Nótáriusa által a' Dispensáti- óknak alkalmatosságával össze- szedett - - - - -	26	
84	Szömöri Plébános - - - - -	2	
85	Pázmándi Község - - - - -	100	
86	Eö Excell. Millasin Miklós Fejér- vári Püspök - - - - -	200	
87	Bogdányi Község. - - - - -	14	
88	Honthi alsóbb Districtussa - - -	16	
89	Köszöghi Imre, néhai Fejérvári Kanonok és Bogdányi Plébános által hagyott - - - - -	40	
90	Tököli Község - - - - -	5	
91	Újfalvi dto. - - - - -	9	
92	Ráczkövi dto. - - - - -	6	
93	Csepelyi dto. - - - - -	10	
94	Borsod Vármegyei Helységek az Szendei Processushan - - - - -	19	
95	Csákvári Plébániából - - - - -	0	
96	Boglári dto. - - - - -	6	
97	Csákberényi dto. - - - - -	2	
98	Gantheri dto. - - - - -	3	24
99	Kosznai dto. - - - - -		36
100	Magyar Almási dto. - - - - -	2	
101	Patkai dto. - - - - -	5	
102	Szaári dto. - - - - -	8	
103	Zamolyai dto. - - - - -	2	
	Latus - -	75030	54 ³

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	75050	54 $\frac{3}{4}$
104	Bexta György, egy nevetlen Győ- ri Lakos nevében. - - - - -	2	
105	Győr szab. Kir. Várossa - - - -	15	
106	Pest szab. Kir. Várossa - - - -	206	
107	Gyattel Antal Nyitrai Prépost' hagyománya - - - - -	150	
108	Keller György Po'sonyi Kanonok és Plébános - - - - -	36	44
109	Esztergomi Districtusbéli Vicá- riát - - - - -	266	28
110	Komáromi Evang. Község - - - -	12	24
111	Szolnoki Község - - - - -	16	53
112	Sopron Vármegye - - - - -	10	
113	Rézbányai Bányász-Tiztség - -	4	
114	Temes Vármegye - - - - -	46	
115	Érmelleyéki Kerület Biharban - -	175	21
116	Zsolyom szabad Kir. Város - - -	35	
117	Groszer Ersébeth, Neu Antal Öz- vegye' hagyományából - - - -	25	
118	Pest Városnak Pék - Mesterei - -	6	
119	Bosnyák Jó'sef Camerális Fis- cális - - - - -	10	
120	Trentsin Vármegye - - - - -	55	
121	Túl a' Dunán lévő Helv. Confes. Superintendentiája - - - - -	12	46
122	Guttenbruni Község - - - - -	20	
123	Klimkó Mihály Csigtei Öspe- rest - - - - -	50	
	Latus - -	76205	30 $\frac{3}{4}$

Nrus. Serialis	A' Jóltevőknek N e v e i.	Adomány- béli Somma.	
		for.	kr.
	Translatum - -	76205	30 $\frac{3}{8}$
124	Bihar Vármegye - - - - -	212	23 $\frac{4}{8}$
125	Krassó Vármegye - - - - -	77	
126	Torontal Vármegye - - - - -	4	7
127	Nagy György Váczi szent Szék' Nótáriusa által, a' Dispensá- cióknak alkalmatosságával ösz- vegyűlt - - - - -	167	44
128	Abaújházi Evang. Község - - -	5	
129	Baranya Vármegye - - - - -	119	21
130	Néhai Veisz Ignácz Apátúr, és Bajmóczi Plébános hagyott - -	100	
131	Nyitra Vármegye Grillo Jánostól Sequestráltatott - - - - -	280	27
132	Held János Timár Legény' ha- gyományából - - - - -	50	
133	Komáromi Evang. Község - - -	15	
134	Fiumai Kir. Kormánysház - - -	50	13 $\frac{3}{8}$
135	Szathmárnémeti Kanonok és Plé- bános Korom Mihály - - - - -	10	
136	Verőcze Vármegye - - - - -	15	
137	Hlozek Therésia' hagyományá- ból - - - - -	50	
138	Veszprémi Megyében való Plébá- nos, melly nevetlen kíván len- ni, Kis Ferentz Kanonok ál- tal. - - - - -	2000	
	Latus - -	79361	46 $\frac{3}{8}$

Ezek

Ezek tehát azok a' Jóltévők, a' kiknek Neveit dítső Például imé a' Világ eleibe terjeszteni, és azoknak buzgó Követőit jövőben kihírdettetni igenis méltó.

V É G E.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

